Контрольный экземпляр

Массо а мехкий пролетареш, вIашагIкхета!

СЕРДАЛО

СОВЕТСКИ СОЮЗА КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ НОХЧ-ГIАЛГIАЙ ОБКОМА, НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТЕИ МИНИСТРИЙ СОВЕТЕИ ОРГАН

«СВЕТ» Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров ЧИАССР

Газет арадуьлл 1923 шера дензъ ◆ ШОАТТА, 18 ФЕВРАЛЬ, 1984 ШУ. ◆ № 21 (8899). ◆ Мах 3 кеп.

КПСС ЦК, СССР Министрий Совете, ВЦСПС-е, ВЛКСМ ЦК

КПСС Центральни Комитет, СССР Министрий Совет, Профессиональни Союзий Ерригсоюзни Центральни Совет, ВЛКСМ Центральни Комитет хьежий 1983 шера СССР экономически социальни дегIайоалляра Пачхьалкхен план толаме кхоачашъяр дукха союзнин автономни республикаша, крайша, областаша, городаша, автономни округаша, городийн юртийн районаша, объединеней, предприятей, организацей, учреждений коллективаша, колхозашен совхозашен лелаьча Ерригсоюзни социалистически яхьа итогашка. ТIаьйцача социалистически белгалдоаккх, ленински партена гонахьа айхха кхотадевна долча советски халкъо КПСС XXVI съезда, КПСС ЦК ноябрьскии (1982 ш.) цуьа тIахьагIарчен Пленумий решенеш толаме кхоачашъеш хилар.

Промышленноста, юрта боахама, гIишлошъяра, транспорта, халкъа боахама кхыча доакъой болхлоша, социалистически яхь шерра йоаржа а яь, керда къахьегама толамаш даькхад 1983 шера планин цхьайттагIа пятилетна заданеши кхоачашъеча. ДукхагIа хьалъ промышленнин юртбоахамеш продукци. Бола дертIагIа бе дьхлай транспорт. Тоаденнад технико-экономически хьежхамаш. Кхоачашъяй капитальни гIирсаш хьалдара, цуIе шенонин социальни культурно-бытовойи гIулакхаша лаьрхIа объекташи эксплуатаце дIахлара йоакха программа. Лакхъеннай балача нахьа реальни доходаш.

Социалистически яхьа лоархIам чIоагIбеннаб общественни производстваш интенсификаци еча, болхлой, колхозой, инженерно-технически болхлой, гIулакхерча нахьа творчески хьинар айдеча, балха эффективности дикалш лакхъергIолаш дола кхоачамаш дахаран балха юкъеозаран къахьегама коллективаш сарцагIйоахача, дисциплиней организованности чIоагIъеча.

Цуица цхьана КПСС Центральни Комитето, СССР Министрий Совето, ВЦСПС-о, ВЛКСМ ЦК-ес партийни, советски, профсоюзни, комсомольски, боахама органий уйла тIаервяю халкъа боахаме тарагIдьаннараш, нагахьа санна производственни Iилма-технически потенциалех, социалистически яхье торонех бизза гIа пайда ийца хьина баларе, дукха а доккхагIа хургволаш хиний хилара. Дуккхача предприятешкен организацешкен шорттига лакхлу къахьегама овсарле, кIезига товлу продукце дикал, кхоачашъяц договорашкен заказашкен хьежа постаниаш яра планаш. Керда техникен хьалхалатта опыти юкъехкахьара, материальни ресурсаш кхояра, бахича нахьа хилаза даргдоаш товараш арахепара заданеш. Цхьайолча республикаша, крайша, областаша тIехьадитад промышленнин юртбоахамен продукци хьаелга, керттера фондаш болх бе йоалайолийтилга. Кхоачамбоараш да къахьегаш производстваш вIаштIехьлакхара даьхье.

Массанахьа а дац Iалаш социалистически яхье буйхойлаш хьахулараш лакхдара, балха дикала хьоакхамаш тоадара, социальни декхараш кхоачашдара тIаерзаелга. ТIайцача социалистически декхарашта тIахьожам хайра цк лоаттабеш дукха моттигаш я. Итогаш еча хана планаши декхараши кхоачашдара хьалхара доагIар дизза хьадехац къахьегама коллективашкара, къаьст-къаьстача болхлошкара.

КПСС Центральни Комитето, СССР Министрий Совето, Профессиональни Союзий Ерригсоюзни Центральни Совето, ВЛКСМ Центральни Комитето 1983 шера СССР экономически социальни дегIайоалляра Пачхьалкхен план толаме кхоачашъяр дукха лелаьча Ерригсоюзни социалистически яхье котьальнаргаш а лаьрхIа, КПСС ЦК, СССР Министрий Совета, ВЦСПС, ВЛКСМ ЦК карара кара тела Цlе байракхаш еннай:

союзни республикашта

Ерригсоюзни социалистически яхье доккхий толамаш дахарах, 1983 шера СССР экономически социальни дегIайоалляра Пачхьалкхен план толаме кхоачашъярах

Белорусски ССР-а
Узбекски ССР-а
Грузински ССР-а
Азербайджански ССР-а
Литовски ССР-а
Латвийски ССР-а
Армянски ССР-а.

Ерригсоюзни социалистически яхье доккхий толамаш дахарах, промышленносте 1983 шера СССР экономически социальни дегIайоалляра Пачхьалкхен план толаме кхоачашъярах

РСФСР-а
Украински ССР-а.

Ерригсоюзни социалистически яхье доккхий толамаш дахарах, 1983 шера СССР экономически социальни дегIайоалляра Пачхьалкхен план толаме кхоачашъярах

автономни республикашта, крайшта, областашта

РСФСР-е гIолла: Башкирски АССР-а, Коми АССР-а, Марийски АССР-а, Мордовски АССР-а, Къулбаседа-ХIирий АССР-а, Татарски АССР-а, Чувашски АССР-а, Якутски АССР-а, Приморски крайна, Астраханси областа, Белгородски областа, Брянски областа, Вологодски областа, Ивановски областа, Камчатски областа, Кировски областа, Куйбышевски областа, г. Ленинграда, Ленинградски областа, г. Москвана, Московски областа, Оренбургски областа, Пензенски областа, Пермски областа, Саратовски областа, Свердловски областа, Томски областа, Тульски областа;

Украински ССР-е гIолла: Волынски областа, Ивано-Франковски областа, г. Киевна, Киевски областа, Львовски областа, Ровенски областа, Сумски областа, Тернопольски областа, Харьковски областа;

Белорусски ССР-е гIолла: Гродненски областа, Мински областа;

Узбекски ССР-е гIолла: Сурхандарьински областа, Ташкентски областа, Хорезмски областа;

Казахски ССР-е гIолла: Актюбински областа, Джезказгански областа, Мангышлакски областа, Уральски областа, Чимкентски областа;

Грузински ССР-е гIолла: Абхазски АССР-а;

Азербайджански ССР-е гIолла: Нагорно-Карабахски автономни областа;

Киргизски ССР-е гIолла: Ошски областа;

Таджикски ССР-е гIолла: Ленинабадски областа;

Туркменски ССР-е гIолла: Ташаузски областа.

Городашта

РСФСР-е гIолла: Московски областа Балашихана, Алтайски края Бийска, Благовещенска (областной), Татарски АССР Брежневна, Владимира, Волгограда, Воронежа, Ленинградски областа Выборга, Грознена, Ижевска, Иркутска, Калинина, Калининграда (областной), Калмыцки АССР Каспийскена, Костромана, Краснодара, Читински областа Краснокаменска, Красноярска, Кургана, Курска, Липецка, Махачкалана, Мурманска, Нальчика, Башкирски АССР Нефтекамска, Свердловски областа Нижний Тагила, Новгорода, Новосибирска, Красноярски края Норильска, Калужски областа Обнинска, Орела, Магадански областа Певека, Петрозаводска, Псковна, Ростова-на-Дону, Рязана, Архангельски областа Северодвинска, Смоленска, Ставрополя, Тюменски областа Сургута, Тамбовна, Улан-Удэна, Ульяновска, Хабаровска, Челябинска, Южно-Сахалинска, Кемеровски областа Юргуна, Ярославла;

Украински ССР-е гIолла: Запорожски областа Бердянска, Винница, Ворошиловграда, Донецки областа Горловкана, Днепропетровска, Донецка, Житомира, Кировоградски областа Знаменкана, Полтавски областа Кременчуга, Николаев (областной), Одесса, Симферополя, Ужгорода, Херсона, Черкассы;

Белорусски ССР-е гIолла: Витебска, Могилева;

Узбекски ССР-е гIолла: Каракалпакски АССР Кунграда, Ферганаски областа Маргилана, Самарканда, Ташкентски областа Чирчика;

Казахски ССР-е гIолла: Алма-Атана, Кустанайна, Павлодара, Целинограда;

Грузински ССР-е гIолла: Потена, Тбилисена;

Азербайджански ССР-е гIолла: Мингечаура;

Литовски ССР-е гIолла: Каунаса, Паневежиса;

Молдавски ССР-е гIолла: Кишинева;

Латвийски ССР-е гIолла: Ригана;

Киргизски ССР-е гIолла: Ошски областа Джалал-Абада, Фрунзена;

Армянски ССР-е гIолла: Еревана, Кировакана;

Туркменски ССР-е гIолла: Ашхабада;

Эстонски ССР-е гIолла: Таллина.

Корякски, Ненецки, Таймырски (Долгано-Ненецки) **автономни округаш, 9 городской 206 юртийн район.**

Котьальнараш а лаьрхIа КПСС ЦК, СССР Министрий Совета, ВЦСПС, ВЛКСМ ЦК карара-кара тела Цlе байракхаш а еннай.

промышленноста, гIишлошъеча, транспорта, халкъа боахама кхыча доакъой объединеней, предприятей, организацей, учреждений, Iилматохкама, проектни, конструкторски организацей 374 коллектива, цу даькъе 514 СССР ВДНХ Ерригсоюзни Сийлен улга тIа а йоаннаш;

колхозий, совхозий, агропромышленни объединеней, боахаманта юкъерчен кхычен юртбоахама предприятей, организацей 750 коллектива, цу даькъе 250 СССР ВДНХ Ерригсоюзни Сийлен улга тIа йоаннаш.

КПСС ЦК, СССР Министрий Совето, ВЦСПС, ВЛКСМ ЦК тIадиллад партийни, советски, профсоюзни, комсомольски, боахама организацешта, социалистически яхьа 1984 шера планин ерригача цхьайттагIча пятилетна заданеша дуццалла а йоалаш кхоачашъяра, Кхачанш Энергетически программаш чакхъяхара, экономически дегIа темпаш дегIайоалляра, юкъара настрой декхараш практически къестадара. пятилетна хьалхарча кхаь шера тIадиса декхар дIатехкара, халкъа боахама юкъах ца бувлийташ болх байтилга Iалашдара тIаерзаелга. Предприятеш организацейн коллективаша, районий, городий, областий, крайй, республикай къахьегамхоша тIайна встречни планаши социалистически декхараши парте хьалхашка оттадаь къахьегама овсарле ялапа тIа лаьрхIачул совгIа яхье процент лакхъяр, продукцета дIадодар кхы а ах процент лохдара хьакъехьара хьаддаь декхараш кхоачашделга Iалашдер.

Лакхъе социалистически яхь вIаштIехьлакхарен цунах хьахулачуни боарам, цунта чуоза хIара къахьегамхо, хIара бригада, хIара къахьегама коллектив Яхье баьнарий керттера термам тIаберзабе къахьегама овсарле лакхъелга сиздара, производства боараш алсамдаккхара, продукце дикал лакхъяра, договорехи заказехи ю поставкаш йиллача хана яра, Iилма-технически прогресс сихъяра, производственни низадий кердадираш ма могга сихагIа карадерзадаран болх беш дарех пайда эцалга тоадаран, бейдал, энерги, балха ха, кхыйола ресурсаш кхояра, планови къахьегамен дисциплина чIоагIъяра. Ма хулда дегIайоалле смежникий яхь, оборудоване балха сменности коэффициент лакхъяра боакам, продукцета дIабода къахьегам проектинчул кхоачабар, общественни производства эффективность лакхъяре тIехьарча халкъа инициатива, кхыйола формаш. ТIаьйя встречни планаша социалистически декхараши толаме кхоачашдара социалистически яхьа юкъе даьгъа лоацараьта хилаза даргдоала организационно-технически экономически хьалаш хьадар, уж кхоачашдара хIара дения тIахьожам лоаттабалга.

Центральни, республикански, доакъой, моттигашкарча газетийн журналийн редакцешa радион телевиденешa де дезар да ерригсоюзни социалистически яхьа лелама чIоагIа пропаганда яр, къахьегамхой творчески лехамаше инициативаши гучаяхар, уж хьаллувцар, хьалхалаттарий опыт, царга лакха толамаш даха йиш хилара наькъаши средстваши дIайоийтар, къаьст-къаьста болла коллективаш тIехьайисаре бахьанаш тIагIертта гучадахар, нийсенна халонаш, баллацара кхоачамбоацараш дIадаха цареа гIо дир. Яхьа кхетам балара лоархIам лаккхбаре торонех боккъона пайда [illegible].

КПСС Центральни Комитето, СССР Министрий Совето, ВЦСПС, ВЛКСМ ЦК чIоагIа даькъал дувц республикай, крайй, областий, городий, районий, автономни округай къахьегамхой, промышленноста, гIишлошъеча, транспорта, юрта боахама, халкъа боахама кхыча доакъой объединеней, предприятей, организацей 1983 шера ерригсоюзни яхье котьальнарча коллективай толам, хIаьта болхлой классо, колхозни ахархоша, интеллигенце, берригача къахьегамхоша 1984 шера заданеш, ерригача цхьайттагIа пятилетна толаме кхочаш а тIехкхоачаш а яра кхы а шерагIа дерригача халкъа социалистически яхь йоаржаергхиларах, вай Даьхен экономически обороннин низ чIоагIбара, лаьттан тIара машар ца бохийтара лоаттабеча къовсаме цар шоай патриотически декхар кхоачашдергхиларах шоаш тешаш хилар дIа а хотташ.

• • •

КПСС ЦК, СССР Министрий Совета, ВЦСПС, ВЛКСМ ЦК карара кара тела Цlе байракхаш хьоналча къахьегама коллективай, городийн юртийн районий перечень отраслай, республиканский, крайй, областий газеташ тIа кепатохаргья.

А. Т. Алтунинца харжархой вIашагIкхетар

Селхан Грозненски района Ионихача Алагlа культура цIагIа хилар хоржамаш-Iа кьалхара собрани. Эхкаа гулвеннабар СССР лакхехьарча Совете хоржамаш дара Грозненски юрта № 673 йолча хоржамии округа чуйоахача къахьегама коллективаи, общественноста вакилаш. Собрани хетаьяр мехка пачхьалкхан лакдала яггара лакхехьарча органа депутаталла харьа кандидат оттаьаьча КПСС ЦК члена, оборона министра заместителя, эскара инарала Александр Терентьевич Алтунина вIашагIкхетар.

Собрание президиуме ба СССР Лакхехьарча Совета депутаталла карьа оттава кандидат А. Т. Алтунин, КПСС ЦК член, КПСС Нохч-ГIалгIай обкома хьалхара секретарь А. В. Власов, НГIАССР Министрий Совета председатель М. А. Керимов, района кулгалхой, производстве хьалхалаттараш, общественноста вакилаш.

Собрани хьайийллар КПСС Грозненски района хьалхарча секретара В. П. Хаверске. Кандидата доверенни волчо Грозненски мехадаьтта чакхдоахача завода операторе А. П. Веников дийцар кандидата вахара наькъах.

А. Т. Алтунин 1939 шера Советски Эскаре гIулакх де вода цу хана денз цо шин вахар дувна СССР Герашнарча Низацца. Хьонаре дакъа лаьцад Сийлахь-боккхача Даймехка тIем тIа. Фашисташ хIаллкбеш къонахчал гойтарах цунна еннай Советски Союза Турпала цIи, дукха орденаш, медалаш.

1948 шера А. Т. Алтунина чакхйоаккх М. В. Фрунзе цIерагIа Военни академи, цул тIехьагIа Генеральни штаба Военни академи. 1968 шера из хьожаву Къулбаседа Кавказски военни округа бIуна командующелла. 1970 шера денз белхтохаме балхаш тIа ва СССР оборона Министерства центральни аппарате, 1972 шера денз — СССР оборона министра заместитель.

Дуккха дIайха доаш хьлар кандидатах собрание къамаьл даьча Советски района «Ленинский путь» яхача совхоза шофера М. Х. Тимбулатова, «Атагинский» совхоза отделение управляюще Ш. Х. Алиева, ВЛКСМ Грозненски райкома секретара Л. Масаевас, «Куларинский» совхоза профкома председатела В. Боровика. Харжархоша А. Т. Алтунина тIадиллар — Вашидарой яхача юрта тIий тиллара, района юрташка хий диллара, Грозне универмаг сихагIа хьалъяра гIо дар.

Боккхача теркамца ладийгIар гулбеннараша А. Т. Алтунина къамаьлага. Цо аьлар:

— Вай парте а пачхьалкхено а Iалаьмате чIоагIа йоахо ю машара, вай мехка кIерамале чIоагIъяра. ХIанз керттердар да хьинаре къахьегаш вай Даьхен низ дегIакувлар.

• • •

Иштта харжархоша вIашагIкхетараш хилар СССР Лакхехьарча Совета депутаталла харьа кандидаташ оттабаьча С. З. Умалатовай, Н. М. Чеботаевай, И. М. Мамаева.

КПСС ЦЕНТРАЛЬНИ КОМИТЕТАГАРА, СССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМАГАРА, СССР МИНИСТРИЙ СОВЕТАГАРА

Доккха во дарца — Советски Союза Коммунистически парте Центральни Комитета Генеральни секретарь, СССР Лакхехьарча Совета Президиума Председатель Юрий Владимирович Андропов кхалхарца дувзаденна кодам беш хоамаш кхаа КПСС ЦК-ага, СССР Лакхехьарча Совета Президиумага, СССР Министрий Советага союзни республикай Коммунистически парте ЦК-ашкара, Лакхехьарча Советий Президиумашкарей Министрий Советашкарей, партийни, советски, общественни организацешкара, предприятей, учреждений, хьалдеча гIирсий коллективашкара, колхозашкарей совхозашкарей, дешаре заведенешкара, Советски Эскарен Флотен тIемахошкара, парте ветеранашкара, Сийлахь-боккхача Даймехка тIема доакъашхошкара, къаьст-къаьстача гражданашкара.

ХIама юкъе ца дуташ ший дерриг вахар къахьегамхой хьашташта деча гIулакха, коммунизм хьалъяра дIадення вола Ю. В. Андропов, Коммунистически партеи Советски пачхьалкхен, дунен коммунистически болхлойн болама гIорваьний деятель, чIоагIа вола Советски Даьхен патриот, машара тIехьара денале къовсамхо кхалхар бахьан долаш шоашта чIоагIа гIайгIа кхачар дувц цар тIа.

Кодам беш белгалдоах, Ю. В. Андропова чакхдаьха гIулакхаш КПСС-а кулгалдарен лостам телареа дигьа, Коммунистически партеи советски халкъеи йоаргIоаца цхьоагIо дIахо чIоагIъяра, тоеннача социализма общество эргаьнкха тоалра стратеги дегIайоалляра хьалда яшкарцеи, производства интенсификаци яра, партийни, пачхьалкхен, къахьегама дисциплина чIоагIъяра, советски нахьа материальни хьал-торо тоалраа царна коммунистически кхетам дикагIа балараи, мехна обороний низ чIоагIбара, парте оттаь Машара программа кхоачашъяра шерра чакхдоахача доккхийча гIулакхаша айхха дувзаденна хилар.

Кодам беш белгалдоах, Ю. В. Андропов массаза а теори политикаи даьгье ленинизмана тешаме хиина хилар. КПСС XXVI съезден цул тIехьагIарча ЦК Пленумийн решенеш кхоачашъяра парте беча балха юкъе шийгара цо доккха дакъа даьна хилар, социально-экономически культурни строительства декхараш кхоачашдарга бода творчески, Iилман, реалистични никъ, партийни органий гIулакхашкара коллективность кIаьд ца лущ чIоагIа лоаттаь хилар, вай мировоззренеи вахара хьисапаш хийра мел долча хIаманца машар боацаш хинна хилар.

Ю. В. Андропов кхалхарца дувзаденна кодам беш Iалаьмате дукха хоамаш кхаьчад социалистически пачхьалкхений кулгалхошкарей къахьегамхошкарей, коммунистически болхлой, революционно-демократически партешкарей прогрессивни организацешкарей. Кодам беш хоамаш даькхад иштта дунен дуккхача мехкий пачхьалкхенаштей правительствоаштей керте латтарашкара, общественни организацешкарей гражданашкарей. Юрий Владимирович Андропова чакхдаьха гIулакхаш Коммунистически партеи Советски пачхьалкхеноа машарш дунен халкъашта юкъера кхерамален баьхьан долаш лерра гIа лоаттабеча къовсамца, герзаш сихдаь хьаделга юкъаьоввлара, ядерни тIема кхерам дIабаккхара тIаерзаьча лоархIамеча инициативашца дувз цар. Вежарашка долча мехкийн коммунистически партейи, революционно-кортамукъален боламий кулгалхоша белгалдоах социалистически мехкашта юкъера доттагIали цхьана леладу гIулакхаши дегIадоаладаран чIоагIдаран, дунен халкъашта юкъера коммунистически болхлойн болама цхьоагIон кхотабалары чIоагIдара, пагIато бахьан долаш къычарех тийша хIама доаш хилар дукха халкъаша лоаттабу къовсам хьалхацара Ю. В. Андропова карагIдайна доккхий хIамаш.

КПСС Центральни Комитето, СССР Лакхехьарча Совета Президиумо СССР Министрий Советой дег тIара баркал оал Юрий Владимирович Андропов кхалхарца дувзаденна кодам беш шоашкара хоамаш даькхийтача ерригача партийни, советски, общественни организацешта, къахьегама коллективашта, Советски Эскарен Флотен тIемахошта.

КПСС Центральни Комитето, СССР Лакхехьарча Совета Президиумо СССР Министрий Советой дег тIара баркал оал доаззол дехьарча новкъосташтен доттагIаштен, социализма мехкий къахьегамхошта, вежарашха йолча партешта, социальни прогресса тIехьарча къовсамхошта, советски халкъага доккха во дарца дувзаденна вай партеи цар мехкацен шоай солидарность хилар хьа мел хьежаравта.

КПСС Центральни Комитето, СССР Лакхехьарча Совета Президиумо СССР Министрий Советой дег тIара баркал оал Юрий Владимирович Андропов кхалхар бахьан долаш вайца цхьана гIайгIа яьча пачхьалкхенийн правительствайн берригача кулгалхошта, пачхьалкхени общественни деятелашта.

Укх деношка советски нах кхы а айхагIа кхотабеннаб Коммунистически партеи цун ленински Центральни Комитетан гонахьа, хьанхайкаьй КПСС ЦК аргIанара йоацача Пленума решенеш, парте чурен арахьарен политика шоаш дег тIара къоабалъеши массава раьза а волаш хьаллоацаш хилар, хьахьекхад, кхоачашъяра. Юрий Владимирович Андропова ший дерриг вахар дIаденна йола коммунистически идеалаш нотъяхар дукха юхь ца боалаш дIахо а хьинаре къовсам лоаттабе лаьрхIа шоаш хилар.

КПСС ЦЕНТРАЛЬНИ КОМИТЕТ	СССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМ	СССР МИНИСТРИЙ СОВЕТ

ЛЕНИНСКИ НАЬКЪАГIА

Берригача советски наха санна боккхача теркамца йийшар тха совхоза къахьегамхоша КПСС ЦК аргIана йоацача Пленума материалаш.

КПСС политика — машара политика я. Из тIаерзаьй тIом ца хилийтара, халкъий доттагIал чIоагIъяра, советски наькха вахар кхы тIа а тоадара.

Совхоза къахьегамхоша парте решенеш къоабалъеш шоай низ, хьинар кходац Кхачанш программа кхоачашъеча лоархIаме дакъа юкъе дахьаре. Оаха толаме чакхдаькхар цхьайттагIача пятилетка кхоалагIа шу, дизза кхоачашдир тIаьйца хиина социалистически декхараш.

Дика болх барца белгалбаьннаб механизатораш М. Ахриев, В. Гулиев, Хь. Барханхоев, иштта кхыбараш.

Парте советски наха еча йоахкоина оаха жоп хургда политически хьинар айдарца, балха тIа кхы а лаккхагIа то-[illegible]

М. ТОЧИЕВ,
МагIалбика района «Алханчуртский» совхоза парткома секретарь.

ЕРРИГСОЮЗНИ СОЦИАЛИСТИЧЕСКИ ЯХЬЕ КОТЬАЛЬНАРАШ

НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР-е ГIОЛЛА

КПСС ЦК, Министрий Совета, ВЦСПС, ВЛКСМ ЦК карара кара тела Цlе байракхаш еннай:

1. г. Грознена
2. Веденски района

КПСС ЦК, СССР Министрий Совета, ВЦСПС, ВЛКСМ ЦК карара кара тела Цlе байракхаш еннай коллективашта:

3. «ГРОЗТРУБОПРОВОДСТРОЙ» ТРЕСТА, г. ГРОЗНЫЙ.
4. «ГВАРДЕЙСКИЙ» СОВХОЗА, НАДТЕРЕЧНИ РАЙОН.
5. ЮРТА БОАХАМА АГРОХИМИЧЕСКИ ГУЛАКХ ДЕЧА НАЗРАНОВСКИ РАЙОННИ ПРОИЗВОДСТВЕННИ ОБЪЕДИНЕНЕ.

Партийни вахар — балха стиль

БЕХКТОКХАМ БИЦБЕЛЧА...

Грозненски ремонтно-механически заводо цхьайттагIача пятилетка кхоалагIча шера постановки яра план кхоачашъяьнна, 200 эзар сома нахьа продукци дIа ца луш йисай потребителашта. Хьала кхоачашъяьй цхьадолча хьехамий план а. ХIаьта кхы дикагIа дац укх шера тIаьйца декхараш кхочашдара хьах а.

МАЛАГIА да бахьанаш? Керттардар да балха керда формаш производстваме юкъе ца кхуллар. Тахан дуккхача предприятей коллективаш болх беш я цхьан нарядагIа. Дуццал дехац нох мел боккха пайда боал. Баьъда из хIанз а кхетадаьдац ГРМЗ кулгалхоша, партбюрос, профкомо. Цудухьа царна йоагIаш критика йир XVIII областной партийни конференце. Укхаза ший доклада тIа КПСС ЦК члена, парте Нохч-ГIалгIай обкома хьалхарча секретара А. В. Власова аьлар:

«...Бригадни хьисапе къахьегам вIештIехьбаккхар эсала дехя... Грозненски ремонтно-механически заводе».

Иштта шоашта критика йина кхоачамбоацараш дIадаккха тIаервавь мероприятеш белгалъяьхха йоагIар, аьнна хетаьлу партбюрос а, профкомо а. ОарцагIа яккха езар ерриг актив, берриг коммунисташ, хIаьта укхаза уж 108 ва. ЦхьабагIьда, партбюро секретарь Б. Иванов, профкома председатель Е. Митюков из критика тержахьеш а бац, цул совгIа ца йоагIаш йича санна хеташ а ба.

Б. Иванова йоах:

— Цхьан нарядагIа болх бу бригадаш хьалра оаха чIоагIа термо-м ю, заводерча 12 бригадах 9 цу хьисапе болх беш а я.

— Сона-м хац тхова критика хIана яьй, — йоах Е. Митюкова, — уж бригадаш вIашагIйоахара тха гIулакхаш дика-м да.

Иштта я завода партийни профсоюзни кулгалхой уйлаш. Шоай вIалла бехк хетаи а бац уж. ТIаккха доалаш дар фуд? Хетаьургда, нагахьа санна заводерча 12 бригадах 9 цхьан нарядагIа болх беш хилча критика сенна-ю, аьнна. Амма заводе къахьегаш ва 500 гаргга болхло. ХIаьта цхьан нарядагIа болх беча 9 бригадина юкъе 155 саг мара водац. ТIаккха воаш? Уж хIаравар къаьст-къаьста болх беш ба. Иштта да заводера боккъонца дола хьал.

ХIаьта цхьан нарядагIа болх бергбола бригадаш хьае торонаш йолаш я. Номер лах йолча цеха начальника В. Ходарева аьлар:

— Тха цехе я Н. Панченко керте латта цхьан нарядагIа болх бу бригада, из Iалаьмате дика коллектив я, иштта бригадаш вIашагIйоахка торонаш а я, масала: бурув тохара вассаш ханно 3 слесарь, гидраторжаш тохаю 3 слесарь, кхы 2 сварщик чувоагIаргIволаш бригада хьа а-еш.

Цу цеха мастера И. Панченкос йоах:

— Из де вIаштIехьдоаларе Iалаьмате дика а-колнаш тива хьожаршаш лакхагIа е хургдар.

№ 1 йолча цеха юкххьарча парторганизаце секретара, газоэлектросварщика А. Давлетова, цеха начальника М. Абубакарова, № 2 йолча цеха начальника А. Власенкос дувц цхьан нарядагIа болх беча бригадай тоамех, цига дисциплина чIоагIагIа, къахьегама овсарле лаккагIа хиларах, хIаьта уж коллективаш вIашагIйоахка заводе торонаш хиларах а.

ТIаккха хIанз хьожаргда вай миштад гIулакх подряд йоацача бригадашка. Соахка алхха 3 бетта заводе гучадаьннад 8 саго балха хана къаранъ мийнилга, массехк саг медвытрезвителе кхачалга. Завода болхлоша общественни порядок телхаярах 17 хоам баьб милицера, балха тIехьа весав 31 саг. къахьегама дисциплина телхаярах балхара дIаваьккхав 10 саг. Цул совгIа, укхаза болх баь кхо саг хилкье судо вуллаш дарах чубаха ха а теха дийца боахк.

Уж йерча гIулакхаш шенхашта дийцадац партбюро заседане, партийни собране. Цудухьа кхарча шера укхаза кха а моттигаш хиннеи балха хана корта бохабу малараш менна, балха нах тIехьа бувлаш.

Анна Б. Иванови Е. Митюкови заводера хьалаш дика хеташ ба. Веця, царна вIалла ха а хой-теш завода подразделенешка фуд. Со пига хиннача дийнахьа № 1 йолча цехе партийно-профсоюзни собрани яр. Укхаза цеха коллективо 1984 шера социалистически декхараш тIаийцар. Из лоархIаме собрани я, дика кийчъя хила езаш. Цу гIулакха гIо де декхарийна яр партбюрои профком. Амма Ивановна в Митюковна а вIалла хеза а дацар из хинилга. Аз шоашка аьлча хаьр-ях. ХIаьта мишта чакхъаьлар собрани? Кийчъярга хьежна яьлар. Кхыметтел собрание решене проект а яцар. Боккъо йоацаше делкъа хана а яьар из. Цудухьа масе сна яр. дукха чуйнца дукха уйла йолаш вацар. Гуш дар собрани формина яьлга. Баьъда, йоккхагIа йола формальность-и партбюрос гойтай. Завода кхуллга тIа хоза кадаь да коллектива 1984 шера социалистически декхараш, уж тIаийцад завода болхлой юкъарча собране 4 январе. Амма № 1 йолча цеха коллективо шай социалистически декхараш 25 январе хиннача собране тIаийцар... Подразделеней социалистически декхарашка хьежна хила дезаций ерриг завода коллектива декхараш? Баьъда, укхаз-м юхамачаьха да из.

Талмастта дитад заводе социалистически яхь лелаелга, цун итогаш елга, уж бохьлошта йовзийтилга. 1983 шера октябрь бетта денз даьсса да завода керттерча хьожамий улг, социалистически яхье хIара де ю итогаш тIаязду улг бIаргаго йиш йолаш дац, вешта аьлча, гойтара агитаци вIалла йоацаш я заводе а цехашка а. Масала, № 1 йолча цехе социалистически яхьа экран даьсса да, цу тIа мо мара хIама дац вокха экранаш тIа а. Цул совгIа, саьга бIаргадайтар вгь долаш а да.

Коллектива социалистически декхараш тIа яздаь латт: «Къахьегама овсарле 1 процент айе, продукцега дIадодар 0,5 процент хоаде». Из кхоачашдар мел лоархIаме да дуцца дезац. Баьъда, из мишта кхоачашдергда-хьоI ГРМЗ коллективо? Цу хаттара жоп дала магадар партийни, профсоюзни организацей кулгалхошта. Дала йиш а йий из шоаш даьтох доккха хIама а хеташ бехктокхам бицбеннача наькха?

М. ВЫШЕГУРОВ.

КОММУНИСТИЙН ПАРТЕ БОАЦАРИЙН

Яхита Габаевна БАЙСУРКАЕВА,

№ 676 йолча Ножай-Юртовски хоржамий округе гӀолла СССР Лакхехьарча Совета Къамий Совета депутаталла кандидат

Яхита Габаевна Байсуркаева яьй 1958 шера Нохч-ГӀалгӀай АССР Ножай-Юртовски районерча Энгеной яхача юрта колхозхочун дезале.

Къахьега йоьленнай 1974 шера Ножай-Юртовски районерча Орджоникидзе цӀерагӀча колхоза тхьамка леладер а хинна, цига болх беш я из хӀанз а.

Цига болх беш йолча шерашка хьахьекхад по ше дика хилар: къахьегам безам, дисциплина йолаш, де лаьрхӀа хӀама тӀагӀертта деш я. Лакха овсарле йолча баьха масал а гойташ, даим тӀеххкоачашъю цо планови заданеш. Иотта, 1981 шера план цхьайтта йолча, гектара тӀара чуера цо 23 центнер екъа тхьамна лордаш, 1982 шера — 27, 1983 шера — 32 центнер, план 11,5 центнер маре йоацача.

ЦхьайттталагӀча пятилетка план кхаь шера кхоачаш а я, керда декхар тӀайяйцад Яхита Габаевнас — 1985 шу чакхдалалехьа цхьакха пхе шера задани кхоачашъе.

Я. Г. Байсуркаева болх беш йола тхьамка леладеча бригада коллектив цхьогӀо а барт а болаш я. Орджоникидзе цӀерагӀча колхозе хьалха латт из.

Бригада ший низ ца кхобеш хьегаш долча кьнао гӀо ду колхоза производство хийцца дегӀайоалае а патчахьалкхента тхьамка дохка а. 1981 шера ехкай — 108, 1982 — 115, хӀаьта 1983 — 130 тонн екъа лордаш, хӀара шера йола план 75 тонн хиннача.

Боккхача доархӀаме да, Я. Г. Байсуркаевас тхьамка сортность товеча шерагара шерага эггара лакхагӀа дола толамаш доахаш хилар. 90 процент да патчахьалкхента дехка сийрдача сортех дола тхьамка, хӀаьта из хьокхам дуккха лакхагӀа ба юкъера лаьрхӀача колхозе гӀолла боднул. Цун инициативагӀа бригаде хьалхьй хьалха латтача опыта школа, цига хьалха латта методаш йовзаш ва 18 къона тхьамка леладер. Цо хьинаре а хьалала а къахьегаргӀа колхозхоща чӀоагӀа сий а ду лоархӀа а лоархӀ Яхита Габаевна, цо дахьа а ховш дӀахохьу шиъ дас трактористa, «Трудовая слава» яхача III степена ордена кавалера Хамсуркаав Габа Муциевичск ВДНХ бронзови медаль еина йолча нанас тхьамка леладечо Эсимат Эльбиевнаси дӀадоладаь гӀулакх.

Я. Г. Байсуркаева — колхоза правлене член, халкъа тӀахьожама трупла член. Кхы кӀеангагӀа бехктокхаме ца хетош лелабу цо цхьаькха общественни болх — юргарча кагирхошта кхетам лугa, цу даьйе дешарлошка деш дола профориентаце хьалъехьара къахьлаш а.

Я. Г. Байсуркаевас къахьегаме даькха доккхий толамаш хьинаре общественни болхи дуккхаза белгалбаьхаб сийлен граматашцен маьхерча совгӀатащцен. Цунна енний «1981 шера социалистически хьоъ хотьльнарв» яха знак.

Ножай-Юртовски районерча Орджоникидзе цӀерагӀча колхоза колхозхой, Гудермесски районерча «Джалка» яхача совхоза болхлой, инженерно-технически болхлой, гӀулакхерча наькха коллективай собранешка массава а раьза а волаш № 676 йолча Ножай-Юртовски хоржамий округе гӀолла СССР Лакхехьарча Совета Къамий Совета депутаталла харжа кандидат оттаяй Яхита Габаевна Байсуркаева.

Александр Владимирович ВЛАСОВ,

№ 675 йолча Наурски хоржамий округе гӀолла СССР Лакхехьарча Совета Къамий Совета депутаталла кандидат

Александр Владимирович Власов ваьв 1932 шера Бурятски АССР Бабушкино яхача городе гӀулакхерча саьга дезале. Образовани лакхера я: 1954 шера Иркутски горно-металлургически институт яьнхай. 1956 шера денз КПСС член ва.

Къахьега волаленнав «Черемховуголь» яхача треста шахте горни мастер волаш. Цул тӀехьагӀа комсомольски балха тӀа хьажаваь: из хиннав ВЛКСМ Черемховски горкома пропагандан агитацен отдела заведующи, шоллагӀа секретарь, комсомола Иркутски обкома шоллагӀен хьалхарён секретарь. Дешаш оперативнин гӀулакх довзаши къеста а дец, обласлерча кагирхоштен партийно-боахама активан юкъе шиъ докиха сий даькхар Александр Владимировича.

1961 шера КПСС Зиминскн райкома хьалхарча секретаралла хорж А. В. Власов. Укхаза шерра гучадоал из гӀулакх довзаши организаторски балха говзал йолаш хилар. Каста областерча коммунисташа хьаькохи шоай цунах чӀоагӀа тешам бенна хилар, парте Иркутски промышленни обкома шоллагӀча секретаралла а хоржаш.

Областий а краяй а промышленни юртен партийни комитеташ вӀашагӀтотарах йола решени тӀайяйца КПСС ЦК ноябрьски (1964 ш.) Пленум хинначул тӀехьагӀа, КПСС ЦК Якутски АССР хьожаву Александр Владимирович Власов, цига ворхӀ шера болх бу цо парте обкома шоллагӀа секретарь волаш.

1972 шера КПСС Центральни Комитета аппарате ЦК инспектор волаш болх бе вуг А. В. Власов. 1975 шера августа денз — КПСС Нохч - ГӀалгӀай обкома хьалхара секретарь.

МоллагӀча участке ше болх беш вале а, даим бокъонца кхоачашдаьй Александр Владимирович Власова цхьйна тӀадилла декхар, дилла а гойтад цо хьинареча къахьегама, Коммунистически партен советски халкъон тӀадилла гӀулакх тешаме кхоачашдаре, партийни принципиальноста, деха доагӀар новкъостацха хьадехара масал.

А. В. Власова хьинаре даькха лоац общественно-политически вахаре. Парте XXII, XXIII, XXIV, XXV, XXVI съездий делегат хиннав, парте XXV съезде кандидаталла, хӀаьта XXVI съезде Центральни Комитета членалла хорж. Хийржав кӀоссазлагӀа-итталагӀа хоржача СССР Лакхехьарча Совета, ворхӀазлагӀа-бархӀалагӀа хоржача РСФСР Лакхехьарча Совета депутаталла, иштта массехказза хержав из Якутски Нохч - ГӀалгӀайн АССР Лакхехьарча Советий депутаталла. А. В. Власов — СССР Лакхехьарча Совета Къамий Совета промышленноста йолча массазарча Комиссе председатель, Нохч-ГӀалгӀай АССР Лакхехьарча Совета Президиума член.

Александр Владимирович Власов — Коммунистически партен социалистически Даьхени тешаме воӀ. Даьхенна хьалханка доккхий хӀамаш кагагӀдувларах А. В. Власовна еннай Ленина, Октябрьски Революце орденаш, «Знак Почета» яха ши орден, медалаш.

Надтеречни районерча «Гвардейский» совхоза, Шелковски районерча «Шелковский» паччахьалкхен племенной завода, Наурски районерча «Победа» совхоза болхлой, инженерно-технически болхлой, гӀулакхерча наькха коллективаша шоай хоржамашта хьалхарча собранешка массава раьза а волаш № 675 йолча Наурски хоржамий округе гӀолла СССР Лакхехьарча Совета Къамий Совета депутаталла харжа кандидат оттаваьв Александр Владимирович Власов.

Махмуд Алисултанович ЭСАМБАЕВ,

№ 678 йолча Шалински хоржамий округе гӀолла СССР Лакхехьарча Совета Къамий Совета депутаталла кандидат

Махмуд Алисултанович Эсамбаев ваьв 1924 шера Нохч-ГӀалгӀай АССР Грозненски районерча Старн Атаги яхача юрта къеча ахархочун дезале.

Къахьега волаьенна 1938 шера Нохч-ГӀалгӀай АССР иллеи хелхарен паччахьалкхен ансамбла халхархо волаш. Цул тӀехьагӀа болх баьб Х. Нурадилова цӀерагӀча республикански драматически театре, госфилармоне, город Пятигорскерча музыкальни театре.

1944 шера ноябре денз — Ленина орден лелаеча операн балетен Киргизски паччахьалкхен театра балета солист ва Махмуд Алисултанович. Цу театре 13 шера болх беш цо хьяьй «Лебединое озеро», «Спящая красавица», «Бахчисарайский фонтан», «Чолпон», «Весна в Ала-Тоо» яхараш санна йолча классически а къамин кердача а балетий спектаклашка къаьгта образаш.

1957 шера Нохч-ГӀалгӀай АССР паччахьалкхен филармоне балха вода М. А. Эсамбаев. Цун вахаре из этап белгала а дунен халкъий халхараш деш дӀахо творчески дегӀаварца.

М. А. Эсамбаевх даьхад «Халхара дунен тӀа», «Со халла вуергва» яха художественни кинофильмаш, цо дакъа лоацаш да «Сапникова лаьтта», «Лебединое озеро», «Честное волшебное», яхыдола фильмаш.

Къаьстта шиъ тайнарча творчестваца доккха дакъа лоац Махмуд Алисултановича советски а дунен а хореографи дегӀайоалаеча. Советски хореографически искусство дегӀайоалаеча ӀалаьматеДина хӀамаш карагӀдувларгӀа 1974 шера СССР халкъа артист яха сий дола цӀи еннай М. А. Эсамбаевна. Из ва РСФСР, Киргизски ССР, Нохч-ГӀалгӀай, Дагестански, Къулбаседа-ХӀирий, Черсий-Балкхарой автономни республикий халкъа артист, Еррисоюзни дунен халкъанта юкъерчен конкурсий лауреат.

Цунна еннай кхоъ Къахьегама Цӏеча Байракха орден, «За доблестный труд», «В ознаменование 100-летия со дня рождения В. И. Ленина» яха юбилейни медаль, Монгольски Халкъа Республика ши медаль. Хийржаа РСФСР, Нохч-ГӀалгӀай АССР Лакхехьарча Советий депутаталла. Из ва иттазлагӀа хоржача СССР Лакхехьарча Совета депутат.

Шалински районерча «Предгорный» совхоза, Нохч-ГӀалгӀай цементни завода коллективай болхлой, инженерно-технически болхлой, гӀулакхерча наьха шоай хоржамашта хьалхарча собранешка массава раьза а волаш № 678 йолча Шалински хоржамий округе гӀолла СССР Лакхехьарча Совета Къамий Совета депутаталла харжаре кандидаталла оттаваь Махмуд Алисултанович Эсамбаев.

Николай Иванович ВЕДЕРНИКОВ,

№ 669 йолча Заводской хоржамий округе гӀолла СССР Лакхехьарча Совета Къамий Совета депутаталла кандидат

Николай Иванович Ведерников ваьв 1926 шера Куйбышевски области Елховски района Тремасово яхача юрта.

Н. И. Ведерников — Сийлахь-боккхача Даймехка тӀема доаньашхо. 1944 шера денз 1951 шерага кхаччалца Советски Эскаре гӀулакх деш хиннав, цул тӀехьагӀа Грозненски крекинг-заводе оператора помощникалла балха вахав. Шиъ профессиональни знанеш даим лакх а еш, лакхача квалификаце специалисталла кхоачаш лакхвеннав из. ХӀанз вокхагӀолча операторалла болх беш ва из.

1959 шера КПСС мутӀаршта юкъевоаь Николай Иванович. 1966 шера доккхий производственни толамаш дахарахи хьинаре общественни болх барахи Социалистически Къахьегама Турпала сийлахьа цӀи еннай цунна, Ленина ордени барӀ медали еннай.

Н. И. Ведерников балха волча В. И. Ленина цӀерагӀча Грозненски НПЗ № 1 йолча цехо даим кхоачашъю мехкдаьта продукташ хьаяра заданеши договорни декхарешь, предприяте массава а социалистически яхье юткъаь из.

Уж толамаш доахача ӀӀамига дакъа лаьац гӀулакхацарча, общественни балхацарча шиъ озамала ерригача коллективана масал гойташ волча Николай Ивановича. Духхьал цхьайтталагӀа пятилетка хьайоалеча денз цо дӀа а елна, юкъейиъвай оборудованех пайда диадгӀа эшара, энергетически материальни ресурсаш кхоира тӀаьрзаь 10 гаргта рационализаторски предложени, Н. И. Ведерникова шиъ опыт массава а новкъостанта дӀател. 1973 шера «РСФСР заслуженни химик» яха цӀи еннай цунна, заводе дикагӀола хьекамча ва из.

Николай Иванович Ведерников КПСС XXVI съезда делегат хиннав, парте Нохч-ГӀалгӀай обкома бюро членалла хийржав, КПСС Нохч-ГӀалгӀай обкома член, «Грознефтеоргсинтез» яхача производственни объединене парткома член ва.

Н. И. Ведерников ворхӀазлагӀа хоржача РСФСР Лакхехьарча Совета депутаталла хержа хиннав, 1980 шера денз НГӀАССР Лакхехьарча Совета депутат ва, хӀаьта шийх бенна тешам бизза бакъбеш а лелабу.

В. И. Ленина цӀерагӀча Грозненски мехкдаьтта чакхдоахача заводен Нохч-ГӀалгӀай гӀишлошъяра управлене № 7 йолча гӀишлонмонтажни управленен болхлой, инженерно-технически болхлой, гӀулакхерча наькха коллективай хоржамашта хьалхарча собранеша массава раьза а волаш № 669 йолча Заводской хоржамий округе гӀолла СССР Лакхехьарча Совета Къамий Совета депутаталла харжа кандидат оттаваь Николай Иванович Ведерников.

Сергей Владимирович МИХАЛКОВ,

№ 668 йолча Ленински хоржамий округе гӀолла СССР Лакхехьарча Совета Къамий Совета депутаталла кандидат

Сергей Владимирович Михалков ваьв 1913 шера Москве. Къона хинна шераш Пятигорске чакхдаьннад писатела, 1928 шера цига волавеннав из литературни болх бе а. С. В. Михалкова творчество сихха къоабалъь тӀакийнай халкъо. С. В. Михалкова — поэта, баснописца, драматурга, публициста — произведенеш СССР дуккхача халкъий меттала яраьнай.

Советски литература дегӀадоаладеча Ӏалаьмате доккхий хӀамаш карагӀдаларгӀа, Сийлахь-боккхача Даймехка тӀема шерашка эскара непайоазоне болх баргӀа, беркат а доалаш дола общественни гӀулакхаш леладаргӀа цунна еннай Социалистически Къахьегама Турпал яха сий дола цӀи. Цунна еннай иштта ялх Ленина орден, Октябрьски Революце, Цӏеча Байракха, Къахьегама Цӏеча Байракха, СССР медалаш, хӀаьта иштта кхыча мехкий орденаш а медалаш а, С. В. Михалковна еннай Ленински премия, диъзза — СССР Паччахьалкхен премия.

Г. Эль-Регистанаца цхьана яьхьай (1943 ш.) СССР Паччахьалкхен Гимн, цул тӀехьагӀа (1977 ш.) из тоальй С. В. Михалкова.

С. В. Михалков — РСФСР искусствий заслуженни деятель, СССР педагогически Ӏилмай Академе действительни член, 1962 шера денз из ва «Фитиль» яхача Еррисоюзни сатирически киножурнала организатори керттера редактори, 1976 шера денз — СССР Министрий Советерча Ленински премеши СССР Паччахьалкхен премешта йолча комитета член.

1937 шера денз Советски писателий Союза член; 1948 шера денз цун правлене член вола С. В. Михалков хийржав Московски писательски организаце хьалхарча секретаралла, РСФСР а СССР а писателий Союза правлене секретаралла. 1970 шера денз РСФСР писателий Союза правлене председатель ва.

1950 шера денз КПСС член вола С. В. Михалков хийржав КПСС МГК членалла, КПСС XXIII, XXIV, XXV, XXVI съездий делегат хиннав.

С. В. Михалков хийржав Московски городской Совета депутаталла, РСФСР Лакхехьарча Совета депутаталла, из ва СССР Лакхехьарча Совета депутат.

Л. Н. Толстойн цӀерагӀча Нохч-ГӀалгӀай паччахьалкхен университета профессорий, преподавателий, болхлой, гӀулакхерча наьха, М. Ю. Лермонтова цӀерагӀча республикански театра творчески болхлойн гӀулакхерча наьхен, «Автоспецоборудование» яхача Грозненски опытно-экспериментальни завода болхлой, инженерно-технически болхлой, гӀулакхерча наьха коллективаша шоай хоржамашта хьалхарча собранешка массава а раьза а волаш № 668 йолча Ленински хоржамий округе гӀолла СССР Лакхехьарча Совета Къамий Совета депутаталла харжа кандидаталла оттаваьв Сергей Владимирович Михалков.

Тагир Джамалдинович ХАЛГУЕВ,

№ 399 йолча Сунженски хоржамий округе гӀолла СССР Лакхехьарча Совета Союза Совета депутаталла кандидат

Тагир Джамалдинович Халгуев 1955 шера ваьв Казахски ССР Семипалатински области Аягуз яхача городе болхлочун дезале. 1973 шера юкъера школа чакхъяьнкхачул тӀехьагӀа къахьега волавенна Назрановски автотранспортни предприяте слесарьаьа. Цул тӀехьагӀа дукха ха ялалехьа Советски Эскара мутӀарашка хьийхав. 1975 шера денз «Чечингоргстрой» треста № 432 йолча дӀахьа лелача механизированни колонне каменщикалла болх баьб. 1976 шера денз хӀанзалца Ш. Ахриева цӀерагӀча «Электроинструмент» яхача Назрановски завода слесарь-инструментальщик ва.

ИтталагӀа пятилетка кхаь шерен ах шерах, цхьайтталагӀа пятилетка — шин шерен ах шерен кхоачашъьй Т. Д. Халгуева, хӀана 1986 шера августе бетта чоагӀа болх бу. Цо хьаь продукци могаш хийцце чакхйоал.

Хьинареча къахьегама гӀулакхаш дина ховш цхьана тарлу Тагир Джамалдиновича общественни балхаца. КПСС Нохч-ГӀалгӀай обкома членалла кандидат, комсомола Назрановски райкома бюро член, халкъа депутатий Назрановски районни Совета депутат ва из. Инструментальни цеха коммунистий 1980 шера сентябре чӀоагӀа тешам бедар духьа, партийни организаце секретаралла хоржар.

Назрановски района «Электроинструмент» яхача завода, Сунженски района «Сунжанефть» яхача мехкдаьттен газа йоахача управлене, Ачхой-Мартановски района «Новосельский» совхоза болхлой, инженерно-технически болхлой, гӀулакхерча наькха коллективай хоржамашта хьалхарча собранешка № 399 йолча Сунженски хоржамий округе гӀолла СССР Лакхехьарча Совета Союза Совета депутаталла харжа кандидат оттаваь Тагир Джамалдинович Халгуев массава раьза а волаш.

Василий Семенович ФРОЛОВ,

№ 670 йолча Октябрьски хоржамий округе гӀолла СССР Лакхехьарча Совета Къамий Совета депутаталла кандидат

Василий Семенович Фролов ваьв 1914 шера Владимирски области Кольчугински района Флорищи яхача юрта болхлочун дезале.

Къахьегама никъ дӀаболабаьб 1932 шера Орджоникидзе цӀерагӀча сийрда бесаш дола металлаш чакхдоахача Кольчугински заводе электролитейщик волаш. Василий Семеновича балха волаше а 1935 шера рабфак чакхъяьнкхай. 1941 шера денз, Н. Э. Баумана цӀерагӀара Московски лакхера технически училища йистелькхачул тӀехьагӀа, оборонни промышленноста заводашка технологалла, технически бюро начальникалла, цеха начальника заместителаллен начальникаллен болх баьб.

1944 шера Советски Союза Коммунистически парте мутӀарашта юкъевахав В. С. Фролов.

1949 шера денз — партийни балха тӀа: заводе ВКП(б) ЦК парторг, КПСС Нижне-Тагильски горкома шоллагӀа секретарь, хьалхара секретарь. 1955 шера парте Центральни Комитета аппарате вигав, цига Отдела заведующе заместителалла болх беш хиннав. 1958 шера декабре денз — КПСС ЦК машиностроене Отдела заведующи.

Къахьегама гӀулакхаш деш яьккхача хана ше лакхаквалифицированни специалист, опытни организатор хилар хьахьекхад В. С. Фролова. Дукха низ, хьинар дӀател цо Ӏилмана эггара кердагӀа карагӀдаьнараш, хьалхалатта опыт производствана юкъекхахьара.

В. С. Фролова хьинаре даькха лоац общественна балха юкъе. Из хийржав город Свердловски КПСС Куйбышевски райкома бюро членалла, КПСС Свердловски обкома членалла, халкъа депутатий Свердловски областной Совета депутаталла. Парте XXII, XXIII, XXIV, XXV, XXVI съездашка КПСС Центральни Комитета члений кандидаталла хийржав. СССР Лакхехьарча Совета депутат ва.

Даьхено лакха мах баьб Василий Семеновичь Фролова карагӀдаьнарий. Цунна еннай Ленина ши орден, Октябрьски Революце орден, Къахьегама Цӏеча Байракха кхо орден, «Знак Почета» яха орден, дуккха медалаш.

Грозный станце вагонни депо болхлой, инженерно-технически болхлой, гӀулакхерча наьха, город Грозне 2-ча городской больница болхлой, Грозненски электромеханически завода болхлой, инженерно-технически болхлой, гӀулакхерча наьха коллективаша хоржамашта хьалхарча собранешка массава раьза а волаш № 670 йолча Октябрьски хоржамий округе гӀолла СССР Лакхехьарча Совета Къамий Совета депутаталла харжа кандидат оттаваьв Василий Семенович Фролов.

ЙОХАРГЙОАЦАЧА БЛОКА КАНДИДАТАШ

Иван Иванович ПУДКОВ,

№ 7 йолча Грозненски хоржамий округе гӀолла

СССР Лакхехьарча Совета Къамий Совета депутаталла кандидат

Иван Иванович Пудков ваьв 1916 шера Тамбовски области хӀацзарча Пичаевски районерча Конищево яхача юрта.

1940 шера йистеяьккхий С. Орджоникидзе цӀерагӀа йола Московски авиационни институт. Институт яьккхачул тӀехьагӀа болх баьб авиационни заводе инженер-конструктор, конструкторски бюро начальник, партиона секретарь заместитель, секретарь, производства начальника заместитель, начальник, кертера технолог, кертера инженер волаш.

1962 шера дена 1968 шерага кхачалца йолча хива «Салют» яхача Московски машинаш еча завода директор хилла.

1968 шера И. И. Пудков хьожаву СССР яйтачен нхачаиц промышленноста йола машинаш, бытови приборашн ета министра хьалхарча заместителалла, хӀьта 1977 шера — министралла.

Хьинаре дакъа лоац И. И. Пудкова общественни балха юкъе. Из дуккхазза хийржав КПСС МГК, КПСС Первомайски райкома членалла, халкъа депутатий Московски городской Совета депутаталла, промышленноста оборонни доакъой болхлой профсоюза ЦК членалла. Парте XXVI съезде КПСС Центральни Ревизионни Комиссе членалла хержав. Из ва СССР Лакхехьарча Совета депутат.

Дахкенаш хьалхашка дина гӀуленхаш кагагӀдуварагӀа И. И. Пудкона еннай Ленина, Октябрьски Революце, Къахьетама Цӏеча Байракха, «Знак Почета» яха ордеш, дукха медалаш.

Бонкха пачхахьалкхен лоархӀам болча балха юкъе хьинаре дакъа лацарагӀа И. И. Пудкова еннай Ленински преми.

Цун я технически ӀилмагӀ кандидата Ӏилман степень.

Нохч-ГӀалгӀай АССР Аргунерча кхачан машинаш еча завода, Дагестански АССР Кизил-Юртарча полиграфически машинаш еча заводa, Астраханерча холодильни оборудоване заводa болхлой, инженерно-технически болхлой, гӀулактерча наьха коллективаша хоржамашта хьалхарча собранешка массава раьза а волаш № 7 йолча Грозненски хоржамий округе гӀолла РСФСР-ера СССР Лакхехьарча Совета Къамий Совета депутаталла харжа кандидат ваьв Иван Иванович Пудковах.

Александр Терентьевич АЛТУНИН,

№ 672 йолча Грозненски хоржамий округе гӀолла

СССР Лакхехьарча Совета Къамий Совета депутаталла кандидат

Эскара инарал Александр Терентьевич Алтунин 1921 шера ваьв Омски области Калачински района Стеклянна яхача юрта къеча ахархочун дезале.

1939 шера волавенав Советски Эскаре гӀулакх де 1941 шера из йистеяьккхача Омски тӀема пехотни училища курсант волаш.

Сийлахь-боккхача Даймехка тӀема фронташка завода, рота, батальона командир, полка командира заместитель хинна. Шоза чоа хинна за. 1943 шера Советски Союза Коммунистически парте мугӀарашта юкъеваьв.

1945 шера дена 1948 шерага кхачалца М. В. Фрунзе цӀерагӀа Военни академе дешаш хинна, 1948 — 1955 шерашка Советски Эскаре гӀулакх деш хинна. Генеральни штаба Военни академи чакхъяьккхачул тӀехьагӀа дӀахо эскаре гӀулакх даьд.

1963 — 1966 шерашка Генеральни штабе болх беш хинна Александр Терентьевич Алтунин, 1966 — 1968 шерашка юха а Советски Эскаре гӀулакх деш хинна.

1968 шера дена 1970 шерага кхачалца Краснознаменни Къулбаседа-Кавказски военни округа бӀуна командующи хинна. 1970—1972 шерашка — СССР обороне Министерства хадрай Кертерча управлене начальник. 1972 шера июле дена — СССР Граждански оборона начальник — СССР оборона министра заместитель.

А. Т. Алтунин тӀема гӀулакхах геттара дика кхеташ, организаторски говзал лаьха йолаш ва. Парте XXV-чен XXVI-чен съездашка КПСС Центральни Комитета членалла хийржав. СССР Лакхехьарча Совета депутат ва.

Фашистски гӀаьрахошца тӀом беш къонахчали майрали хьальоахарах Советски Союза Турпала сза цӀи еннай Александр Терентьевич Алтунина. Цунна еннай Ленина шиъ орден, Цӏеча Байракха ши орден, Александр Невски, Цӏеча Седкъа, «СССР Гераашцарча Низашка Даьхенна гӀулакх дарах» яха III степена орденаш, дукха медалаш.

«Атагински» совхоза, «Сакавнефтегазпереработка» яхача производственни объединене Грозненски газ чакхйоахача завода болхлой, инженерно-технически болхлой, гӀулакхерча наьха, Грозненски района I Мая цӀерагӀа колхоза колхозхой коллективаша хоржамашта хьалхарча собранешка массава раьза а волаш № 672 йолча Грозненски юрта хоржамий округе гӀолла СССР Лакхехьарча Совета Къамий Совета депутаталла харжа кандидат оттаваьв Александр Терентьевич Алтунин.

Марем Эдильгиреевна САУТИЕВА,

№ 674 йолча Назрановски хоржамий округе гӀолла

СССР Лакхехьарча Совета Къамий Совета депутаталла кандидат

Саутиева Эдилгире Марем 1959 шера яьй Нохч-ГӀалгӀай АССР городе Малгобеке болхлочун - мехкдаьттахочун дезале.

Къахьегама гӀулакхаш дӀадоладаьд 1978 шера профессионально - технически училища чакхъяьккхачул тӀехьагӀа Грозненски швейни объединене швея-мотористка йолаш. 1979 шера дена оператора-коллектора болх бу цо Малгобекски бурув тохара балхий управлене.

Комсомолка Эдилгире Марем инициативни, къахьегам дукхабезаш болхло, коммунистически къахьегама ударник я. Бурув тохача марихалий анализа хьалхалаттача методехи сивадкинаш йилара технологехи кхетамна пайда а баш, цо дика кхоачаш ца йеш, тӀехкхоачаш а хо шай производственни заданеш социалистически декхараш.

Цо тӀо даьд из балха йолча 936-ча бурув деттача бригада коллективо хаьал хьалха, 1983 шера цӀе. Цхьайтталагӏча пятилетка кхаь шера план кхоачашъяра.

1983 шера производственни хьоахамаш лаха хилара хӀаране ледаеча социалистически яхье котъьлинарг а лаьрхӀа, КПСС Малгобекски горкома, горисполкома, ВЛКСМ горкома Сийлен грамота еннай М. Э. Саутиевайна.

Цо дагга лакхбу шай идейно-политически технически боарам. Эдилгире Марема хьинаре дакъа лоац общественни вахаре, халкъа депутатий Малгобекски городской Совета депутат я из. М. Э. Саутиевай инициативагӀа товеш я МагӀалбинера дукха улицаш берий площадкаш.

Бурув тохара балхий Малгобекски управлене, Назрановски трикотажни фабрика, Малгобекски района «Ачалукский» совхоза болхлой, инженерно - технически болхлой, гӀулакхерча наьха коллективаша хоржамашта хьалхарча шоай собранешка № 674 йолча Назрановски хоржамий округе гӀолла СССР Лакхехьарча Совета Къамий Совета депутаталла харжа кандидат оттаьй Саутиева Эдилгире Марем.

Ибрагим Мулисович МАМАЕВ,

№ 398 йолча Гудермесски хоржамий округе гӀолла

СССР Лакхехьарча Совета Союза Совета депутаталла кандидат

Ибрагим Мулисович Мамаев 1957 шера ваьв Нохч-ГӀалгӀай АССР Наурски района Наурски станице болхлочун дезале.

1973 шера Наурски района «Терский» совхоза хи Ӏун болх бе волавенав, хӀьта 1983 шера дена цу боахама воккхагӀола хи Ӏу ва.

Къахьегаш лакхача цу юкъа тешаме, дегуйла цӀена долаш, тӀадилла гӀулакх дикка кхоачашдеш вола болхло ше хилар хьахьехад.

И. М. Мамаев керте латтача бригадо шершера тешаме лаьха лоаттаду Ӏоахарий хьахидийтарах тха дамихарах хьохкамаш.

Масала, иттлагӀча пятилетие шоашта тӀачӀоагӀбаь хиннача 760 жийна тӀера 241,6 центнер е баьцаца шийодача 114,7 процент тха даьхкар. 4248 Ӏаьхар баьцхар, дийрахӀачул 9 процент дукхагӀа.

ЦхьайтталагӀча пятилетия хьалхарча шера хьинаречa творчески къахьегамо керда толамаш дера. ХӀара 100 жийна тӀехь 113 Ӏахар хьаликкбар бригадо, цхьа устагӀанна тӀера даькхна тха а.г. килограмм хийр. 1983 шера иш а лакхагӀа да уш хьохкамаш. И. М. Мамаевен цун бригада чоанаше, деррига низаши знанеш тӀайохийт керда толамаш дахара.

Шоай воажалла хержав Ибрагим Мулисович «Терский» совхоза комсомольцаша. Из — бригада агитатор, берката болх бу цо бригада членашта кхетам балара, даим болх бу ший идейно-политически боарам лакхбара.

Къахьегама оасарле лаьха йолаш болх бараз, общественни вахаре хьинаре дакъа лацарах И. М. Мамаевна коммунистически къахьегама ударника цӀи еннай. 1982 шера «[...] къона гвардеец» яха ВЛКСМ знак еннай цунна.

1983 шера ВДНХ бронзови медаль еннай; шеьа сана дуккхазза а КПСС райкома, райисполкома, Сийлен грамоташ тийжай.

Наурски района «Терский», Гудермесски района «Новогрозненский», Шалински района «Джалка» яхача совхозий болхлой, инженерно-технически болхлой, гӀулакхерча наьха коллективай хоржамашта хьалхарча собранешка массава раьза а волаш № 398 йолча Гудермесски хоржамий округе гӀолла СССР Лакхехьарча Совета Союза Совета депутаталла харжа кандидат оттаваьв Ибрагим Мулисович Мамаев.

Сажи Зайндиновна УМАЛАТОВА,

№ 397 йолча Грозненски хоржамий округе гӀолла

СССР Лакхехьарча Совета Союза Совета депутаталла кандидат

Сажи Зайндиновна Умалатова 1953 шера яьй Казахски ССР Алма-Атински области Эбекши-Казахски района Тащкенбай яхача юрта.

1969 шера йолаенай къахьега «Красный молот» завода сатураторщий йолаш. Дукха ха яьалехьа электросварщица професси, хӀьта 1973 шера углекисли газа юкъе сварка Ӏомалай цо, тӀаккха экспортни заказий продукци йийчеча дӀатӀаяхийтай из.

Массе тайпара сварочни балхаш технически кийсен дикка лаьха йолаш кхоачашду С. З. Умалатовас. Цо юкъарчал доацаш дакъа а лоацаш кхоачашдеш да, мехка, мехкдаьттен гази боахача районашта йола доархӀамегӀара заказаш. ХӀара бетта производственни заданеш 130—140 процент кхоачашъю цо. 3 шера 4 беттаа иттлагӀча пятилетия заданеш кхоачашъяьй Сажи Зайндиновнас, хӀьта 1983 шера 7 ноябрь хьатӀаотташ — цхьайтталагӀча пятилетиа 4 шера план.

Коммунист С. З. Умалатова «Красный молот» завода коллективаьа, республика къахьегамхошта йовз лаьха квалифицированни специалист хиларах яйза ца Ӏеш, хьинаре общественница санна а. Сажи Зайндиновна КПСС XXVI съезда делегат хиннай. Нохч-ГӀалгӀай АССР Лакхехьарча Совета депутат я. Ший ма хула кхоачашде гӀарт из ший хаьржарой наказаш. 1984 шера КПСС Нохч-ГӀалгӀай обкома бюро членалла хержай из.

Хььнала къахьегарах «Знак Почета» яха орден еннай С. З. Умалатовайна, Ленински комсомола премия СССР Министрий Совета премии хьожаьй цунна.

«Красный молот» яхача Грозненски машинашъеча заводен «Промавтоматика» яхача Грозненски Ӏилма-производственни объединенен болхлой, инженерно-технически болхлой, гӀулакхерча наьха коллективай хоржамашта хьалхарча собранешка массава раьза а волаш № 397 йолча Грозненски хоржамий округе гӀолла СССР Лакхехьарча Совета Союза Совета депутаталла харжа кандидат оттаьй Сажи Зайндиновна Умалатова.

Нина Михайловна ЧЕБОТАЕВА,

№ 673 йолча Ачхой-Мартановски хоржамий округе гӀолла

СССР Лакхехьарча Совета Къамий Совета депутаталла кандидат

Нина Михайловна Чеботаева яьй 1961 шера Нохч-ГӀалгӀай АССР Сунженски района Троицки станице.

1978 шера Троицки юкъера школа чакхъяьккхачул тӀехьагӀа Ӏаьсий лелалара болх бе йолаенай Сунженски района XIX партсъезда цӀерагӀча колхозе. Ший специальность ма хуьйла еша, шер-шера кхоачашъю цо бахоан заданеш социалистически декхараш.

Н. М. Чеботаевас гӀулакх деш дола Ӏаьсий Ӏуаь юкъера лаьрхӀача 220—240 Ӏаьсилг долаш да, цхьаннха Ӏаьсилг тӀера ца доалийташ дулх дукха тӀадеттадолийташ кхеду цо уж.

Нина Михайловнас болх беш йола коллектив республика хьалхалаттачарех цаӀ я, цхьа-санна дуккхазза а республикански Сийлен уйла тӀа йоах, цуна КПСС Нохч-ГӀалгӀай обкома, НГӀАССР Министрий Совета, облсовпрофа, ВЛКСМ обкома сийлен грамоташ тийжай.

Нина Михайловнас хьинаре дакъа лоац колхоза, района, республика общественни вахаре. 1981 шера КПСС мугӀарашта юкъеяьй. Из я Нохч-ГӀалгӀай АССР Лакхехьарча Совета депутат, КПСС Сунженски райкома, ВЛКСМ Нохч-ГӀалгӀай обкома член, комсомола Сунженски райкома бюро член. Из я колхоза партийни комитета член.

Сунженски района XIX партсъезда цӀерагӀча колхоза колхозхой, Ачхой-Мартановски района «Самашкинский» совхоза болхлой, инженерно-технически болхлой, гӀулакхерча наьха коллективай хоржамашта хьалхарча собранешка массава раьза а волаш № 673 йолча Ачхой-Мартановски хоржамий округе гӀолла СССР Лакхехьарча Совета Къамий Совета депутаталла харжа кандидат оттаьй Нина Михайловна Чеботаева.

Зайдат Сажаевна БАГУЕВА,

№ 677 йолча Урус-Мартановски хоржамий округе гӀолла

СССР Лакхехьарча Совета Къамий Совета депутаталла кандидат

Зайдат Сажаевна Багуева 1957 шера яьй Нохч-ГӀалгӀай АССР Урус-Мартановски района Комсомольское яхача юрта.

1977 шера, юкъера школа чакхъяьккхачул тӀехьагӀа, Урус-Мартановски района Мичурина цӀерагӀча совхоза шурий ферме доярналла болх бе йолаенай.

Социалистически яхье хьинаре дакъа а лоацаш, шер-шера хиддаза заданеш тӀаййна декхараш кхоачашду Зайдат Сажаевнас. ДӀадалача шера 3 эзар советӀа килограмм шура яьккхай цо хӀара кхоабача ӀаттагӀара, шера плаватӀа юкха езар 2240 йолаш.

З. С. Багуевас хьинаре кхоачашбу общественни болх. 1979 шера СССР Лакхехьарча Совета депутаталла хержай из. Нохч-гӀа уйла тӀайохийт цо хаьржархой наказаш кхоачашдара, йагӀирхошна бетӀа йхетама балха.

1980 шера КПСС мугӀарашта юкъейода З. С. Багуева. 1983 шера КПСС Урус-Мартановски райкома членалла хержай из. 1984 шера — областной партийни организаце ревизионни комиссе членалла.

Урус-Мартановски района Мичурина цӀерагӀча совхоза болхлой, инженерно-технически болхлой, гӀулакхерча наьха, Ведана района Орджоникидзе цӀерагӀча колхоза колхозхой коллективаша хоржамашта хьалхарча шоай собранешка массава раьза а волаш № 677 йолча Урус-Мартановски хоржамий округе гӀолла СССР Лакхехьарча Совета Къамий Совета депутаталла харжа кандидат оттаьй Зайдат Сажаевна Багуева.

Николай Владимирович БАШМИНОВ,

№ 671 йолча Старопромысловски хоржамий округе гӀолла

СССР Лакхехьарча Совета Къамий Совета депутаталла кандидат

Николай Владимирович Башминов ваьв 1956 шера городе Грозне.

Къахьега волавенав 1975 шера Грозненски мехкдаьтта техникум йистеяьккхачул тӀехьагӀа Старогрозненски бурув тохара балхий управлене бурильщика гӀоьнча волаш. Цул тӀехьагӀа Советски Эскаре гӀулакх даьд.

Цига гӀулакх даь ваьнначул тӀехьагӀа 1977 шера мехкдаьтта а газа а скважинашта эксюхивода. Цу гӀулакха тӀа волаш ӀалаьмагӀа дика Ӏомаю цо ший професси, хӀьта 1979 шера мехкадаьтта а газа а скважинашта эксплуатационни а разведочни а бурув деттача бурильщикалла хьожаву из.

Н. В. Башминова болх беча бурув деттача бригада цхьайтталагӀча пятилетка хьалхарча кхаь шера ялхал совтӀа 1350 метр бурув а техад, хӀьта буровой балхаш дерг 100 эзар сом кхо а даьд. ТӀехкхоачашъяьй къахьегама оасарлен задани а.

Н. В. Башминовен цунца болх беш болча цун новкъосташен шоай кхаь ца кхобеш къахьегаро тӀо даьд «Грознефть» объединене хьалха латтача предприятех цаӀ йолча Старогрозненски УБР хьагӀагӀаен цхьайтталагӀчен пятилетний планаш толаме кхоачашъе.

ЧӀоагӀа тершам тӀаухийт Н. В. Башминова производства резерваш лахара. ЦхьайтталагӀча пятилетка цу кхаь шера цо еннай йоккха экономически эффект енна бархӀ рационализаторски предложени.

Хьинаре дакъа лоац Николай Владимировича общественни вахара юкъе. Из ва КПСС Грозненски горкомен цеховой парторганизацен бюро член, бригада профгрупорг, къонача специалистий совета член.

Социалистически яхье хьокхамаш лаьха хиларагӀа 1982 шера цунна хьокхайр Ленински комсомола премия.

Старогрозненски бурув тохара балхий управлене, «Старогрознефть» НГДУ, «Электроприбор» завода, «Оргтехника» яхача Грозненски производственни объединене болхлой, инженерно - технически болхлой, гӀулакхерча наьха коллективай хоржамашта хьалхарча собранешка массава раьза а волаш № 671 йолча Старопромысловски хоржамий округе гӀолла СССР Лакхехьарча Совета Къамий Совета депутаталла харжа кандидат оттаваьв Николай Владимирович Башминов.

Нохч-ГӀалгӀай АССР хаьржархоша СССР Лакхехьарча Совета депутаталла харжа оттабаьча берригача кандидаташта регистраци яьй округжний хоржамий комиссеша.

КПСС ЦК ПРОЕКТ ЮВЦАШ

ДИКАЧОХ БЕРКАТ ДАРГДА

Дог гӀоздаьннем хкуьш долча воахала хургдолчун уйла еш йийшар аз «Юкъарча дешарен профессиональни школанна реформа яра керттера лостамаш» яха КПСС ЦК проект. Вай хьанарча вахара эшаш доля хӀама да из.

Дешаш бола вагӀрхой юкъарча дешара школашка хийчбарах, цар цига Ӏоальча знанеех пъахьега ховргдолаш уж клебарах тийша я цар дӀахо дӀайодача хана хкел.

Аз васт-васта дуъш сай беравта (иъ воӀ ва са йиъе) дешара вагӀаш) аз а са мугӀарерча наха а малагӀча хьалашка дийшад. 1946-ча шера цхьоалагӀча классе деша вахар со, вайна хоаш ма дий из фу ха яр. Мосал, хало Ӏоввш, тӀемо бохабаь боахам юхаметтаоттабеш хадаь даьдла ха. Деша дагӀаре... раша газетий йистош тӀа, тишача книжкай йистош тӀа яздора, халонаш шортта яр бакъда. бераш деша-м гӀертар. ХӀаьта, шоай мукъача хана цӀагӀа а колхое бахка болча боккхагӀчарна а гӀо дора. Ахкан каникулашка, цига гӀорг мел хиниа дешарха колхоза кхаш вар. Цхьакхда бӀуиъонаш а вацар...

Со васт-васта хул школашка. Мел кхом боахаш, хьуржат ца деш лелаш школьни инвентаръ дешархоша. Бакха сагота бац дешара а. Дешар хьехалтен дисциплина чӀоагӀъелгея хӀанз во латт хьал со ала гӀерт ма моттадаь. бакъда, ца аьлча Ӏелап со дешархой доле цига ца гӀо дешара тӀера воаний е духхьал ха дӀахьар дукъа деша ухаш да. ХӀинацтеш вз? Сова хетачвъ шоашта «ишъ» оттаергбоацилга, цхьан классе шоллагӀча шера деша чубутергбоацилга, свидетельство е аттестат хьалургдолга ховш хилар да из.

Цунца дувзаденна аз дерзI КПСС ЦК проектана ЮтӀатоха деза: **Ва дешаш бераш чубита а беза, хехахьулча классашка Ючубака а беза, аьнна.** Деша безам боарашта де хӀама а корадоагӀаргда вайна. Цар болх бе метаргба колхозашка, совхозашка, заводашка, фабрикашка.

Сона тетара дика хет цу проекта тӀа дешархой профессе Юмаеш школера арабуъна беза аьнна. Итт шу гаргга ха я аз шарсовхозе болх бу. Оаха дика Ӏувш механизатораш, комсаш леларераш, кьубола специалисташ ца тоъара хало. Нах производствана тӀера а боахаш, пачхалкъахен дукъа средствии а Юолаш курсаш хьеелли еш хул тхо. Уж школера болгӀиаме а шоай специальность а йолаш куле, цуннах чӀогӀа гӀо хургда.

С. ТЕМИРХАНОВ,
«Малгобекский» совхоза вокхагӀвола инженер.

МагӀалбика районера ГӀ. Ахриева цӀерагӀара хозий совхоз уллача метте хьалъоттай Чкалова цӀерагӀа керда хоза поселок. ПаргӀатча вӀепошка бех юртера нах, специалистан.

Дукха ха йоацаш ухазе хьайхӀдай Мадиева Людмила швецукоща а йолаш йоза тика-столова. Поселке бахача наха дукха сел хо болх дика беш, вехаш Ӏавера хилархь.

СУРТА ТӀА: Л. Мадиева.

З. БАТЧАЕВА сурт.

КАГИЙ НАХИ МЕХКАРИЙИ

№ 10 йолча Грозненски техникумски училище ХКАЙКАДУ

1984—1985 дешара шера дешархой хьаийцар хьалд.

Укх специальностех:

Архитектура-гӀишлой яра профеха чертежника-конструкторашъ.

Дешаш йоаккхаргӀола ха 1,5 шу. Образовани 10 класс. Стипенди 30 сом.

Занятеш Ӏолалургьа 1984 шера 1 марта.

Деша боагӀарашта ер документаш еза:

Заявлени, образовани доля документ.

Вахачара справка.

Размер 3х4 доля 4 фотосурт.

Ваьча хана тешал е паспорт.

ТӀема билет е прописной тешал.

№ 286 йолча формах йола медицински справка.

Училище дӀайийяраш деша болабеннача шоллагӀча шера НГӀАССР проектни организацешка штатни производственни практике хул, цига доагӀача алапех 50 процент стипендена тӀа а доттаlу.

Эшаш бола кагий наха мехкарий общежитие Ӏалаьбу.

Училище тӀехдика йисте а яьккха шоай специальностех болх беш бараш заочной сайрийке дешаргдолаш конкурс а йоацаш шоай специальностица таргарча вузашкен техникумашкен дӀаийбу.

Училище тӀехдика йистеяьккха дешархой индустриально педагогически техникумашкен профтехобразование институташкен хьешабу.

Училища адрес: г. Грозный, 364007, Заводской район, Социалистически ул., 40, ТУ-10. Телефон 3-18-03. Цига ух №№ 2, 5 йола трамвайши №№ 3, 3А, 33 йола автобусаши («Двухэтажки» яхача остановке кхачхалла).

Sarajevo '84

ОЛИМПИАДА

САРАЕВО, 16 февраль. (ТАСС). Гаэтан Буше (Канада) — 1500 метр гаьна конекаш хоххача спорте Олимпиада чемпион. Дото медаль яьккхай Хлебников Сергеа (СССР), бронзови — Бокьев Олега (СССР).

* * *

Швеце команда — 4х10 километр йолча малача нехьа лыжни эстафете Олимпиада чемпион. Дото медалаш СССР сборнега а, бронзови — Финляде сборнега.

* * *

Микела Фиджинни (Швейцаре) — довкъашка лыжаш хехкача спорте (масса чухохвалум) Олимпиада чемпионка.

* * *

ГДР конекаш хехкарий котало

(Комментари ю дунен экс-чемпиона Б. Стенина).

САРАЕВО, 16 февраль. (ТАСС). Олимпиада кхалха конекаш хохка турнир ГДР-ен СССР-ен спортсменашна йиаза совле а йолаш чакхъяьннай, белгалдаьккхар ТАСС специальни корреспондентана дехарах цу яхьашта духтӀаховккхаш хиннача советски сборне вокхагӀвола тренера, хьалхагӀа скороход хиннача Стенин Бориса. Нагадохаргда: ГДР спортсменкаша «Зетра» яхача йовна ца тӀа йиъ а доши медаль, йиъ дотон цаӀ бронзови медалаш яьккхар. Вож совгӀаташ — бронзови шиъ медаль — советски спортсмена шиъ а кхаьчар. Цхьабакъда, селлара йоакха совле дукъъяьккхай ГДР конекаш хохкараша. Карин Энке, Андреа Шене, Криста Ротенбургер, Габи Шенбрунн — шиъ болаш, шоайна нийсса хӀанз шиъ йоацаш йиъ я. ХӀаьта советски командана тоъац уж тайна къона а цу цхьан хана опыт йола а спортсменкаш. Резерва дош — вайнга хӀанз эгара шарӀа да. Къоначарех советски сборнена юкъе белгалйовлаш яр 20 шу даьнна Шиве (Глебова) Натали мара яц.

Толам боккхагӀа хургба яхаш вар со, йоахар дӀахо Стенина. США (эгара хьалха Мари Дентер), Норвеге (Верт Кава Иенсен), Голландие конекаш хохкарий. Вайчар а мо мара цийтув балаш цу командай. Цу массанена а керда «седкъий» эш.

Юххера а, аьлар тренера, хоам бергба аз, Сараеве конекаш хохкаш бола кхаднах олимпийски рекордел шийттазза тӀехбаьнна хиларех, бакъда, дицаш — Энке. Цунна нагарӀдаьннарех цаӀ — дунен рекорд (2 минутей 03, 42 секундем — 1500 метр).

Республика — экранаш тӀа

«ДАРБАНЧА ЮШАВЕР»

ИттегӀа шу да режиссера Рыцарев Бориса фаьлгий сюжеташ экранаш тӀа доахаш болх бу. ХьалхагӀа цо даьха «Аладдина гамашийна лампа», «Иванн Марьяи», «Ӏаьрнача колдуна совгӀат», «Ледяная внучка», кхьараш дезалуш тӀенийцад къонача зрители. Цитта, царна меттел боккхийчарна а дезалургдарех да «Дарбанча Ӏомавер» яхар а. Режиссера дика вӀештӀехьдаьннад фольклорна мотиваш яцха, фаьлга экзотичность хьагойта, кхьдар гучадаккха. Цу гӀулакха дика гӀо-новкъостал ду композитора Тариверди Мирза-Ӏла музыко, шоай сурт-сибаташ актераша дика кхоллаш хиларо.

Укх фильме дукха тамашийна хӀамаш гургда эрична. Кертера кинокартина керттерча турпала Радомира Тодорна яха воӀ минита езару. ДӀайоха ца лув кагаш дӀалаьцача цун пала во миният ерово. Из бахьал долаш пунна мел хало Ӏовша еза. Из кинофаьлг баьнхаб Румыниерча эӀамигача Сегиновре яхача музейн городке, пачхьа хиннача дворце.

Сценарий язъяьй вовзаш волча Советски кинодраматурга Кузнецов Исайс.

Фильме ловзаш ба Шенгелая Ариадна, Гаузский Михаил, Манунов Григорий, Ильичев Виктор, лакха говзал йола кхьбола къона актераш. Керттерча турпала Радомира сурт-сибат кхоллаш ва Москверча Таганкерча театра артист Казанчев Олег. Кино цо эгара хьалха кхелла сурт-сибат да из. Тодорка роль ловзаю массехк фильме дакъа лоацаш хиннача ВГИК-а студентка Вавилова Натальяс.

«ХРИГА НОМКТАШ ЛОВШ ЯЦ»

Ицтта цӀи гиллай гуржий кинематографисташа шоай кердача кинокартинах. Сценаре автор ва вовзаш вола сценарист Жгенти Сулико. Из цитта долга кхетаде тоъам ба цун сценарех доаккхача массехк фильма цӀи яьккхача: «Салтечун да», «Сажинцан», «Вай корашнара сердин», «Хьа воӀ, латта»...

Хинначох дайна дуъш сценариста нердича бало, хиннацох аьнча а, из дӀадаьннар таханарчоа мица Ӏатиъ. Таханара дари ЭӀамига лаьтта лорадеш тӀем тӀа хиннари — уж ши хӀама шоайле дувзаш да из кино. Хозача а цӀенача а приморски городе Батуме вахаш ва, пунца тӀом баьрашта тӀем тӀа вийнав мотташ хинна цхьа сӀаг — астроном Бибилейшвили Александр.

Из тӀом хиннача юрта байнача бӀухошта оттаьча обелиска тӀа а Бибилейшвили Александра цӀи. Цу Марнивоси яхача юрте цийца хиннача бӀухошца - новкъосташца, уж Ӏалаьмате чӀоагӀа гӀад а бугаш, вӀашагӀкхетар хул цул. Царна массанена моттар цу тӀема аьлно лотадаьча. ДӀайхача 1942 шерарча ахкон дийнахьа пук когашта кӀал яйнкхача неждий минас из вийнад...

ГӀайгӀане чакхйоал кинокартина финал — тӀом дӀабаьннача хана дена дега юкхе шовзткъа шера яьлача осколках цӀенъка валар хул Бибилейшвили Александра...

«ХОВХА ВАХАРА ХА»

Нагахьа санна шун берайга шу а дьешадале, стихаш язъеш а, дикнанга сатувсаш а мо дале, хӀаьта аля мегаргда Горьке цӀерагӀча киностудие дьяьккха «Нежный возраст» яха фильм шох лаьца дувцаш да аьнна. Цу тӀа дувцар дунен тӀа эгара къызагӀа а лирагӀа а бола тӀом лаьттача 40 шу хьалха хинначох дувцаш дале а.

Бераш да уж, цудухьа эгара чӀоагӀагӀа уж кхерар шоаш дагӀа ца ловцаш тӀом чакхбалар. Доцаш хар 1944 шу. Еттача йоккхий топий таташ гаьнна Малхбузехьа, Висла а Дунай а яхача хий бердий йистошка хозаш дар. ХӀаьта ераш, хиниа курсанташ, — хӀанз сихонца кийчбаь эӀамагӀа бола лейтенанташ — эскаре гӀулакх де шоай дӀахьожабайта Бийски яхача СибарегӀарча городера Москве хьабаьхнаб. (Цига, анакуаце дӀахайта хиннай пар артиллерийски училище).

Царна доера тӀем тӀа баха денале гӀулакх бӀаргадайта, кудухьа Ӏалаьмате чӀоагӀа фронте баха лоиш ба уж.

Цкъарчоа пар лийрхӀар хилаш. Цитта, къона апсараш — Лопухов Кира Мамыкин Алексейи хьехархой болаш болх бе шоай спецшколе хьожабу. Шоашта ховр шоай ханархоита дӀаӀомаде дезаш ба уж. Бакъда, юххера а цар вӀаштӀехьдола тӀем тӀа баха а Дальхено шоаита тӀадахле декар дезза кхочаще а.

ХӀаьта, боккъонца цига фу хул, из деррита миита чакхдоаг ховргда фильмага хьежича.

В. КОВАЛЕВА.

МАШИГУРОВ Муъмад

КЕРДА СТИХАШ

* * *

Немас шиъ бера,

Бога чура дӀейза хий

ЮтӀамаргадана сенц,

Из дувча деча хана,

Сердало, йоахал

Лаьтта тӀа малхаш

ГӀоттар латт, гӀотташ

БӀайна малх-нена.

* * *

— Шеча хиннаш

оагӀонаш тӀа

ДӀаьхьа цун цӀий

— Белгалдьоьна хьоха

до из?

Е дара ца доагӀа

Оалхазар дай

— АӀ

Из вв Сег.

* * *

Поэзи —

Малхага бода никъ.

Урве,

Урве —

Массе хана — урве!

* * *

Воьла селоега ца махьяр

ДогӀа дац.

Мерд ресел ца баьккхар

Мух бац.

Хаьтхъа дега су цу дунер

Илли дац.

* * *

Сон къьастад со дог..

Из хьоца дац —

Хьо йийнаца,

ГӀайгӀа дац.

ПоэзьХьнна мичча —

ЗатӀе дел..

Массе хана

Хьона дела цо хилава.

ВӀеная кӀелд ца дуц,

Улхуе лела..

Сареньа

Хьо тӀхьоессалоа, хьоне

Цо фаьлгаш дуьц,

Пакхе се хилаеца,

Хьо тобере ха дон,

Оалхазар сенна,

Хьона гонахьа хьуез.

Со вито дӀадала,

Хьоца дах со дог..

Кар чу цун метте безам,

Ала беъна боаг —

Са хьоцара сийрде

Безам...

* * *

— Эгара лоацагӀа фуд?

— Нускала хьалха йоакхе

бийса.

— Эгара дӀалагӀа фуд?

— Доастаме малӀача сага

хьонаьл.

— Эгара некрагӀа фуд?

— Сага хьа, хадва, сий.

— Эгара кӀоаргагӀа фуд?

— Дикача сага дог, уйла.

ФЕ ХИЛА

ДӀадахача кӀирагӀа наькъашка хиннча транспортни хатараш дувкача наькъ тӀа машинаш мел сихъа делле мегаргьа тергал ца деррат хиниах. Укх шерера февраля бутт цӀанхха ца дийлхача тайпаре дукха доа деллхаб ба, цудухьа наькъаш, доа тоӀа а денна, машинаш меттел, нах а дика лела ца душ шаьра, лувнаш да.

Машинаш сов сиха дехкарах, дувнача наькъагӀа вораш машинашта юкъера юкъ хила беззача бораменгӀа ца хилийтарагӀа хьалхайодачоа тӀаккхет машин, лала гӀолла йодачоа е дукъьала йоагӀачоа кхийтте а, е кювета чу а кхийтте тӀаккӀалтӀазкх.

Грозненски районе 15-ча шурий совхоза 4-ча отделенеа юкхе кхача «Жигули» яхача машинаца воагӀаш хиннача Б. Абумуслимова — газ чакхйоахача завода болхлочо — дукъала йоагӀача легковой автомашина тӀатехай ше лоххаш хииа машин. Из хатар хиннача меттe 4 сага чӀоагӀа лоза а вайн човнаш яь.

Назрановски района Насар-Кертe Тутаевий цӀерагӀча улица тӀа Назрановски «Сельхозтехника» отделене доалахьарча грузовой автомашина водителa А. И. Аджиева машинашта юкъера юкъ хила боагӀача бораменга хьежна ца хилийтар бахьан долаш лала гӀолла йодача трактора тӀатехай машин, трактора водитель ве а вувш, пассажира чӀоагӀа чов а ел.

Цу районе Ростов — Баку наькъа 727 километре кхаьчача хана «Москвич» яхача легковой автомобиля водителa Н. Калинкова — «Грознефтеоргсинтез» яхача производственни объединене наькъаш дехкача - тоадеча управлене болхлочо — шаьрача наькъ тӀа сов сиха лалларах кхаьнъовла ца а мегаш, наькъ тӀара а яьккха, тӀаккӀалтӀаккхессай машин. Н. Калинов, хьала човнаш ёь а волаш, больнице вихьав.

Кхы дӀаьреш ярах бехке ба пачхалкхьешкен машиний водителаш: Н. С. Бараханов, А. С. Харкимов, В. М. Лысенко, Б. М. Шамиов, С. Д. Власкин, шоай доалахьарча машиний водителаш А. Хутиев, Н. М. Вумбаров, В. М. Михальченко, Н. Н. Пуресев, В. С. Маркаров, Л. А. Яхъяев, [illegible].

ДӀадахача кӀирагӀа (9 февраль денз 16 февралe кхачалца) республика наькъашка 16 автохатар хиъ, 2 сӀаг ве а хиъ. 20 сага човнаш а ел.

НГӀАССР МВД ГАИ.

Театре — премьера

ГУРЖИЙ ПЬЕСА — ГӀАЛГӀАЙ СЦЕНА ТӀА

Дика вовзаш ва гуржий драматург Иоселиани Отар. Цо язъяь «Ворда харцалехьа» яха пьеса уаттаьй мехка дукхача театрала. Цхьан хана нохчий меттала цунах спектаклъ оттайир Нурадилов Ханпаший цӀерагӀча Нохч-ГӀалгӀай пачхалъалхен театро а. Цу хина а хӀанз а цу трагикомеде керттерча турпала Бегверадзе роль ловзаш ва Нохч-ГӀалгӀай АССР халкъа артист, Нохч-ГӀалгӀайчен АССР Ленински комсомола преме лауреат Цициев Мухьмад.

Общественни лоархӀаме йола дезала юкъера нравственни а морально-этически а проблемаш йоашхаш я из пьеса. Уж дӀахо кийцаш я «Ворда хьацилай» яхаш йола автора шоллагӀа пьеса.

Уж шаккхе вӀашагӀа а теха я хӀанз театра гӀалгӀай труппо отталь «Ворда хьарпачул тӀехьагӀа» яха спектакль. Из отталь ва гӀалгӀай труппа керттера режиссер Российски Федерацие Пачхальалкхен преме лауреат, Нохч-ГӀалгӀай АССР искусствай заслуженни деятель Хамциев Руслан, художник — Гуржий ССР заслуженни художник А. Чилидзе.

Спектаклера вож ролаш ловзаеш ба: РСФСР Пачхальалкхен преме лауреат, Нъулбаседа - ХӀирий АССР халкъа артист Хадзиев Махьмад-Гири, Нохч-ГӀалгӀай АССР, Нъулбаседа-ХӀирий АССР, Абхазски АССР заслуженни артистка Яндиева Тамара, артисташ — Албогачиева Зарема, Беков Ибрахьим, Буягучев Хьаябийкар, Гайсанов Султан, Даскиев Батыр, Евлоева Мадина, Кодзоева Диба, Кодзоева, Ӏайшет, Костоев Башир, Наурбиев Руслан, Плиева Малихан, Эскуразиева Люба.

Пьеса гӀалгӀай меттала дьаккхар ва Нохч-ГӀалгӀай АССР халкъа яздархо Вожоев Ахьмад.

А. БЕК.

ШАХМАТАШ

Гроане йолча РСФСР шахматни ахфинале къовсам яхьы тӀа а чӀоагӀагӀа баьржар турнире хьалхле лелаеш вола А. Островский кхъаслагӀча туре Ю. Шабанова эшавича. Цитта, кхъар итталагӀча туре дика ловзаш хьаена А. Петрушин а, из эшаваьр ва С. Жуховицкий. Цул совгӀа цул котваьлар В. Штыренков а.

ХӀанз цхьайтта турн тӀехьадаьха ловзарашк чакхдаьннача тӀехьагӀа хьалхарча моттиге ва А. Островский, цун 7,5 очко я, А. Петрушин 7 очко а йолаш шоллагӀча моттига ва, 6,5 очко я Р. Гусейнова, Ю. Яковича, В. Дорошкевича, 6 очко я В. Штыренкова, 5,5 очко — А. Гастгофера, С. Кашионова, С. Жуховицкие. Грозненца Р. Йидарбиева 2,5 очко я, хала я цун турнир, бакъда говзал дегӀайоаларе дика шоле я из.

Йоккха юкъ яллаш шахматисташта юкъе, цудухьа хӀанз а ала йиш яц финална яхьашка дакъа лаца боккъо йоаккхаргӀола ши шахматист малагӀа ва. Из гучаяргда хоейита йиъ тур чакхъяьлча.

М. РИКМАН,
турнира керттера судья.

Къоначи наьсархочун толам

«Грозный» яхача турбазе чакхъяьннай Россовета Нохч-ГӀалгӀай ДСО командии хьалхле яккхара шахматех йола яхьаш. Цига къовсавеннавар республика районашка дикагӀвола 50 шахматист. Царна юкъе вар спорта мастерала кандидат В. Кастарнов, хьалхара разряд йола В. Джанаралиев, А. Галаев.

Яхьаш сакъердаме а керда цӀераш гучайсахаш а хилар. Дика ловзарца белгалбаьлар Назрановски, Аргунски, Грозненски районий шахматисташ. Къаьстта а белгалваккха безам ба, цу тайпарча яхьашка эгара хьалха дакъа лоацаш хинна, Назрановски районера ялхлагӀча класса учении Балаев Исрайил. Духхьал йоккха опыт ца хиларо новкъарло йир назрановша турнира хьалхара моттиг яккха. Из бахьан хиннаш эшаву из Наурски районерча хьалхара разряд йолча шахматиста Харахордина. Вокх пхе парте цхьаннега а совле дӀаяхьийта лаьрхӀа вацар къона шахматист. Иъ партех котвоал Исрайил, хӀаьта цхьа парти цхьаннха кот ца воалаш чакхйоаля.

Судьяшта массарна а везавелар из, цо шоллагӀа моттиг яккхарах цхьаьнкха а шено яцар, цул совгӀа цунна елар къоначча шахматиста толам бедгалйовланаш йола [illegible].

Яхьашка командни эачета хьалхара моттиг яьккхар Урус-Мартановски района [illegible]. Ленински района шахматисташ шоллагӀа хилар, кхоалагӀа моттиг Грозненски районага кхаьчар.

Д. МУСАЕВ.

ТЕЛЕВИДЕНИ

18 ФЕВРАЛЬ И ПРОГРАММА

12.05 — Шоана цох хетар... «Цецара минна...».
13.35 — Советски школа дерцача этапе (нохчий меттала).
14.05 — Фильм.
14.10 — «Нохч-ГӀалгӀайчен кинора».
14.30 — «Искусствай дунен тӀа». Республикин Ленински комсомола преме лауреат — «Орга» яха ансамбль (нохчий меттала).

20 ФЕВРАЛЬ И ПРОГРАММА

17.00 — Документальни фильм.
17.35 — Художника мастерская. Скульптор И. Бочичев.
17.50 — «Харцашхой бахьнай агитпункта» (нохчий меттала).
18.00 — Къайбаш лелаяде — ударни фронт. «ЭӀамигача форма терреш».
18.30 — «Нохч-ГӀалгӀайчен дин».
18.00 — Киножурнал.
19.00 — «Производство фераделк дуккагӀа пайда яцъ».
19.30 — «Къонал» яха студи.

РАДИО

18 ФЕВРАЛЬ

6.40 — Керда хоамаш (эрсий меттала).
6.45 — Керда хоамаш (нохчий меттала).
6.00 — Керда хоамаш (гӀалгӀай меттала).
6.55 — Хоамаш. Хаттамах бола хаам (эрсий меттала).
8.15 — Республикански газетий обзор.
8.30 — Передачай программа (эрсий меттала).
8.33 — Передачай программа (гӀалгӀай меттала).
8.35 — «Юртара вахар» (нохчий меттала).
10.15 — «Керда Ӏоьдалаш — ваьаре» (нохчий меттала).
10.35 — Реклама (эрсий меттала).
11.00 — «Къонал» яха радиовыпуск (эрсий меттала).
11.30 — Сийлахь-йоккхача Котамон 40 шу дизарга «Даьхна шоай къонгашна дуьцадда». Радиокомпозици (эрсий меттала).
12.40 — Музыка (нохчий меттала).
12.55 — «Хьахьегаха малхаштэ — шотам баьира шолле» (гӀалгӀай меттала).
15.15 — «Тийрка йистерча гӀазкхий халкъай фольклора оагӀонаш» (эрсий меттала).
16.00 — «Музыкальни почта» (гӀалгӀай меттала).

УКВ

17.00 — До-ре-ми-фа-соль. Музыкальни обозрени.
17.35 — Хань дешнийш. Нохчий меттала передача.
18.32 — Меттигерча композиторий вальсаш.

19 ФЕВРАЛЬ

7.15 — «Грозненский рабочий» газета обзор.
7.22 — «Ленинан некъ» газета обзор.
7.30 — Передачай программа (эрсий меттала).
7.33 — Передачай программа (нохчий меттала).
7.35 — Хоамаш. Хаттамах бола хаам (эрсий меттала).
8.25 — «Шоана хазахета хаьрхаш» (эрсий меттала).
11.20 — МӀирадаш музыкальни программа (эрсий меттала).
15.00 — «Школьный глобус» яха радиовыпуск (эрсий меттала).
16.20 — «Къона тӀехьаш» (нохчий меттала).
18.00 — «Илланча меттагӀа делхарна» яха концерт (нохчий меттала).

20 ФЕВРАЛЬ

6.40 — «Ӏилма — хаттан хувнайпара духьалл». Беседа (гӀалгӀай меттала).
6.50 — Хоамаш. Хаттамах бола хаам (эрсий меттала).
8.15 — Передачай программа (эрсий меттала).
8.18 — Передачай программа (нохчий меттала).
8.21 — «Ханах хьалхабуйнарерь» (гӀалгӀай меттала).
8.31 — ГӀайраьере концерт (гӀалгӀай меттала).
9.15 — КПСС ЦК декабрьски (1983 шера) Пленума решенеш — вахаре! «Мехкдаьтта дежкар айдара духьа» (нохчий меттала).
9.30 — Концерт (гӀалгӀай меттала).
16.00 — Передачай программа. Хаттамах бола хаам (эрсий меттала).
16.01 — Микрофона хьалхашка ба Нохч-ГӀалгӀай радиона телевиденин инструментальни ансамбли солисташ (нохчий меттала).
16.25 — М.-С. Ираев. «Хана урхе». Романе оагӀонаш (гӀалгӀай меттала).
16.40 — «Коммунистически латтаниш» яха радиожурнал (эрсий меттала).
18.00 — Керда хоамаш (эрсий меттала).
18.10 — Керда хоамаш (нохчий меттала).
18.20 — Керда хоамаш (гӀалгӀай меттала).
18.30 — Реклама (эрсий меттала).
19.30 — «Кагирхой» радиовыпуск (нохчий меттала).

Хоршин

Тахан республике гӀоллеи Гроонен хувналуш моркаш а йолаш, йоачам а йоацаш, малхбузехьара секунде 0—5 метр чӀоагӀа мух а хьекхаш хилеи фегара температура республике 0—5, Гроне 1—3 градус шелал йолаш хилен тарлу.

Кхоанеи ломмеи моркаш а йолаш, цхьайолча хина лагӀо лоа а делхаш, тайп-тайпарча оагӀонашкахьара 3—7 метр чӀоагӀа мух а хьекхаш хилен фегара температуре бийсана 6—11, дийнахьа 11—16 градус шелал йолаш хилен тарлу.

Метеостанци.

ПАЙДА ЭЦА ФЕГА ГӀОЛЛА ЛЕЛАЧА ТРАНСПОРТО ДЕЧА ГӀУЛАКХЕХ

Грозненски аэропортера укх рейсагӀа лелача самолеташ тӀа кхуза могийт: Шевченко, Алма-Ата, Нукус, Сочи, Уэзи.

Самолет дӀахха гӀаттале 1—15 ди хьалхагӀа эца йиш я билеташ Полковская улицагӀа 9/32, адрес а долаш йолча Аэропорта агентстве а агентства филиалашкара а:

Аэропорт — № 106 йолча автобусаца гӀоргга.

г. Назрань — автостанци,

г. МагӀалбик — автостанци,

г. Гудермесс — хьалхагӀа а билеташ дохка массеш,

ст. Орджоникидзевская — гостиница,

ст. Ищурская — аэропорт,

Урус-Мартан — юртсовета здани,

ст. Шелковская — центральни майда,

Шали — Ленина улица,

Надтеречное яха юрт.

Цигтеча йиш я кхахагӀча наькъа авиабилеташ эца а, пересадка а ергӀолаш беча йиьъа самолета тӀара моттиг чӀоагӀе а.

Телефонаца заказаш хьайду авиабилеташта. ХӀара дийна хьайду уж заказаш Ӏуйрийна 8 сахьатгера дийна сайрийна 8 сахьат даллалца. Перерыв а 13 сахьат дахьча денз 14 сахьат даллалца. Мукъа денош — шоаттен кӀирандии.

Йолхача самолетий расписание хьакъехьа дезза мел хургдолча Агентства справочни бюроси (телефон № 2-75-46), Аэропорта справочни бюроси (телефон № 2-38-08).

САМОЛЕТАЦА НИКЪ БЕ ХЬЕХ ОАХА ШО!

Редактор
О. Б. ГАДАБОРШЕВ.

ТХА АДРЕС: 364907, г. Грозный, Маяковски, ул. 92. Телефонаш: редактора — 2-45-57; редактора заместителя — 2-85-07; бохатоххнан секретаря — 2-84-68; отделаш: партийни вахара — 2-54-04; промышленностех транспортех — 2-65-01; юрта боахама — 2-47-84; культура — 2-64-75; кехаший — 2-85-64; корректорана — 2-89-88.

НАШ АДРЕС: 364907, г. Грозный, ул. Маяковского, 92. Телефоны: редактора — 2-45-57; заместителя редактора 2-85-07; ответственного секретаря — 2-84-68; отделов: партийной жизни — 2-54-04; промышленности и транспорта — 2-65-01; сельского хозяйства — 2-47-84; культуры — 2-64-75; писем — 2-85-64; корректорская — 2-89-88.

Газет арадувл шинарен, ерен, шоаттен денощка

СФ05056. «Грозненский рабочий» издательства типографи, Маяковске, 92. Типография издательства «Грозненский рабочий», ул. Маяковского, 92. Заказ № 692.